

Funkcia obličiek, akútne zlyhanie obličiek

Lubomír Polaščin

Ošetrovateľská starostlivosť o dialyzovaného pacienta

Fakulta ošetrovateľstva a zdravotníckych
odborných štúdií

PROGRAM

Katedra/ústav: Ošetrovateľská starostlivosť o dospelých
Názov vzdelávacej aktivity špecializačného štúdia/certifikačná pracovná činnosť:
Ošetrovateľská starostlivosť o dialyzovaného pacienta
číslo vzdelávacej aktivity: 2/0025
Miesto konania: **FOaZOŠ SZU, Limbová 12-14, 833 03 Bratislava**
Termín konania: 24.4.2023 – 28.4.2023
Poslucháreň: A-100
Odborný garant špecializačné štúdia/certifikačnej pracovnej činnosti:
PhDr. Jana Híčíková

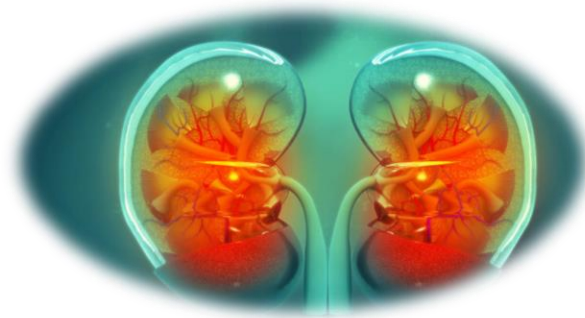

PhDr. Jana Híčíková
odborný garant

PhDr. Emília Miklovičová
vedúca subkatedry
ošetrovateľskej starostlivosti o dospelých

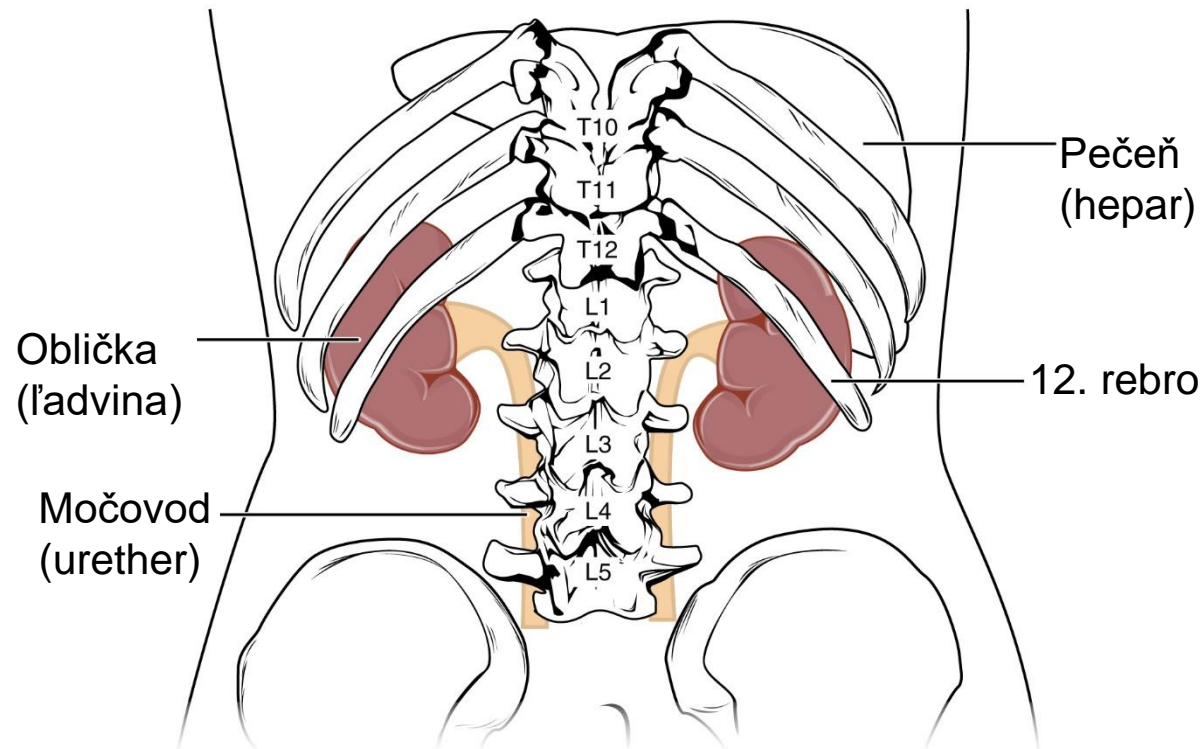
Funkcia obličiek, akútne zlyhanie obličiek

Streda 26.4.2023		
8,00 – 10,00 hod.	Typy dialyzátorov, biokompatibilita	MUDr. I. Topolský, PhD., MPH
10,00 – 12,00 hod.	Komplikácie dialyzačnej liečby	MUDr. I. Topolský, PhD., MPH
13,00 – 15,00 hod.	Funkcia obličiek, akútne zlyhanie obličiek	MUDr. Ľ. Polaščin

Obličky (ľadviny) sú párový orgán, ktorý sa nachádza v zadnej časti brušnej dutiny, na oboch stranách chrbtice.

Sú základným orgánom *vylučovacej sústavy tela.*

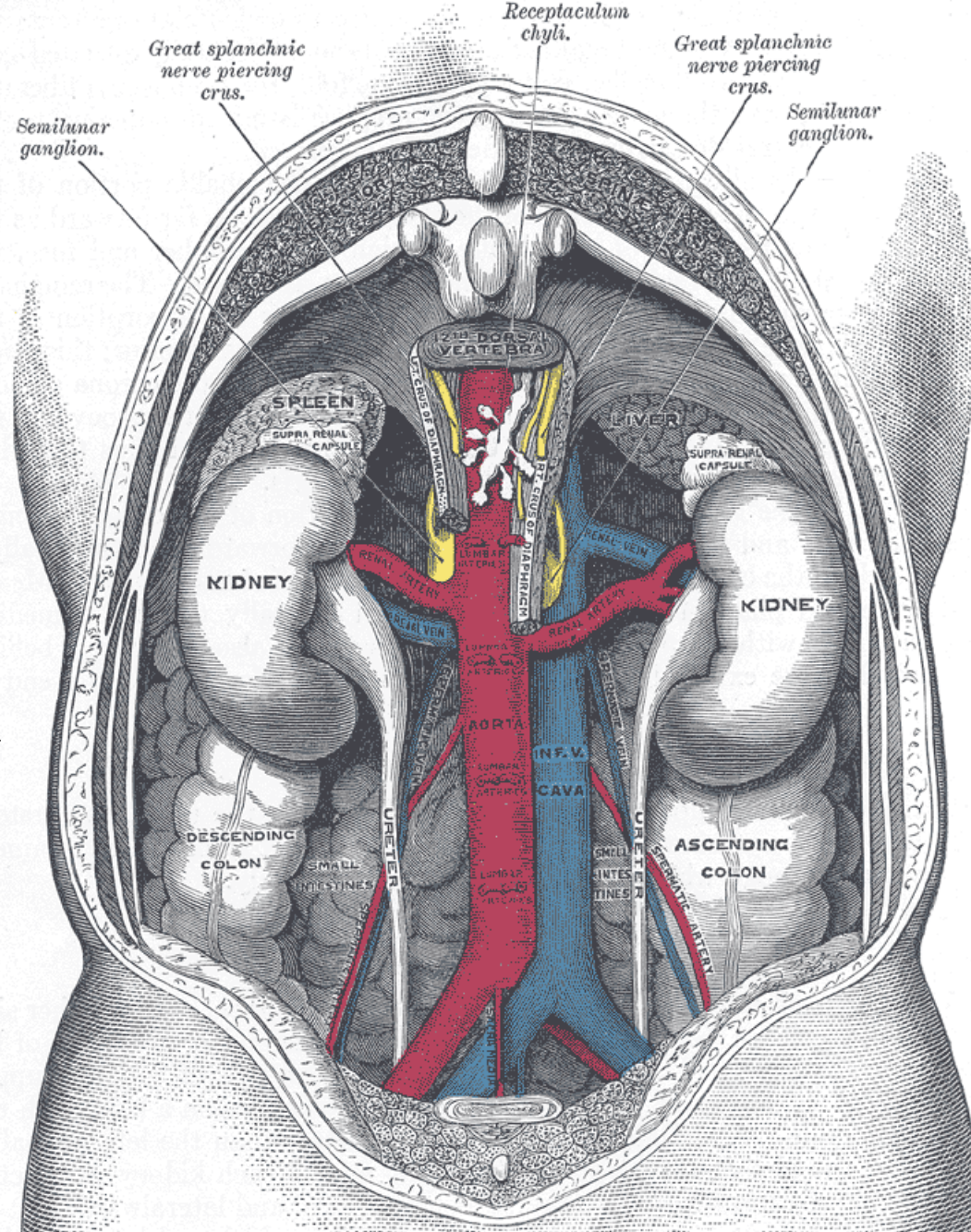

Anatómia obličiek

zahrňa niekoľko kľúčových štruktúr a oblastí, ktoré umožňujú ich funkciu ako filtračné, reabsorpčné a endokrinné orgány.

- A. Kapsula obličky (capsula fibrosa renalis).
- B. Kôra obličky (cortex renalis).
- C. Dreň obličky (medula renalis).
- D. Párová obličková artéria (arteria renalis).
- E. Párová obličková žila (vena renalis).
- F. Nefróny.
- G. Systém močových ciest.

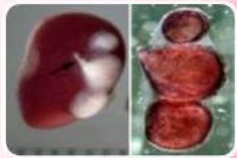
Anatómia obličiek je zložitá a dobre usporiadaná, čo umožňuje týmto orgánom vykonávať svoje rozmanité funkcie:

1. Filtrácia krvi.
2. Udržiavanie rovnováhy elektrolytov.
3. Regulácia krvného tlaku.
4. Produkcia hormónov.
5. Udržiavanie acidobázickej rovnováhy.

Kapsula obličky (*capsula fibrosa renalis*): Obličky sú pokryté tenkou, pevnou vrstvou spojivového tkaniva nazývanou kapsula obličky. Kapsula chráni obličky a udržiava ich tvar.

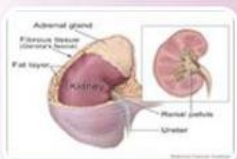

Kapsula obličky (ľadviny)

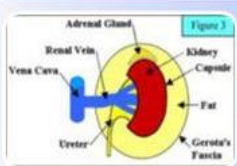
Capsula fibrosa

- follows medially the renal parenchyma
- does not surround the renal hilum

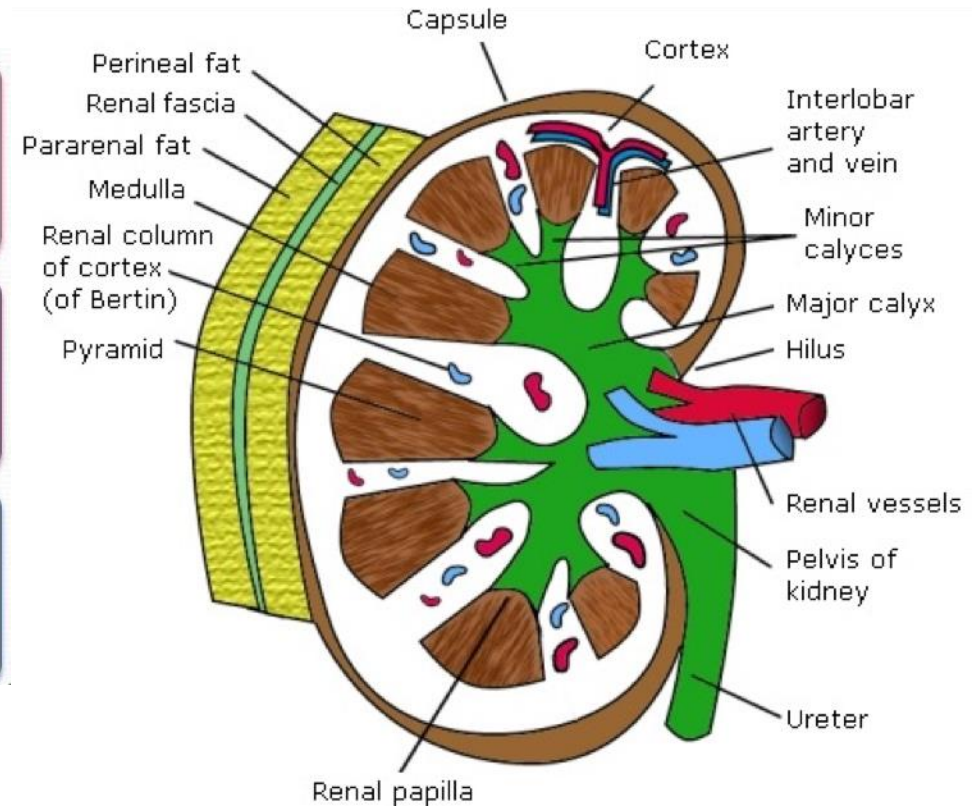
Capsula adiposa

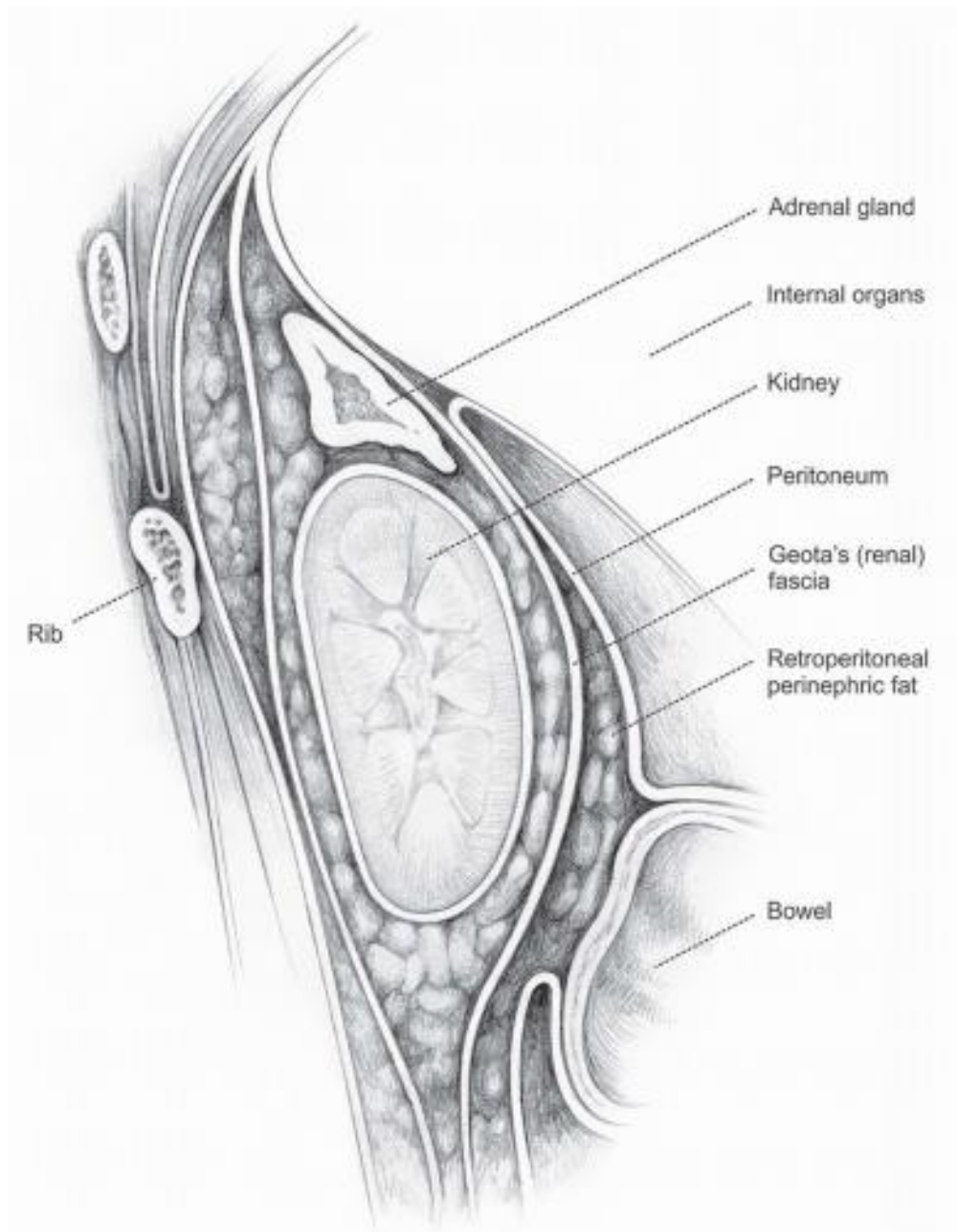
- perinephric fat is surrounded by a connective tissue sheath

Gerota's fascia (Fascia renalis)

- surrounds the kidney, fat, the adrenal gland
- fascia is closed by fusion of the anterior and posterior sheat

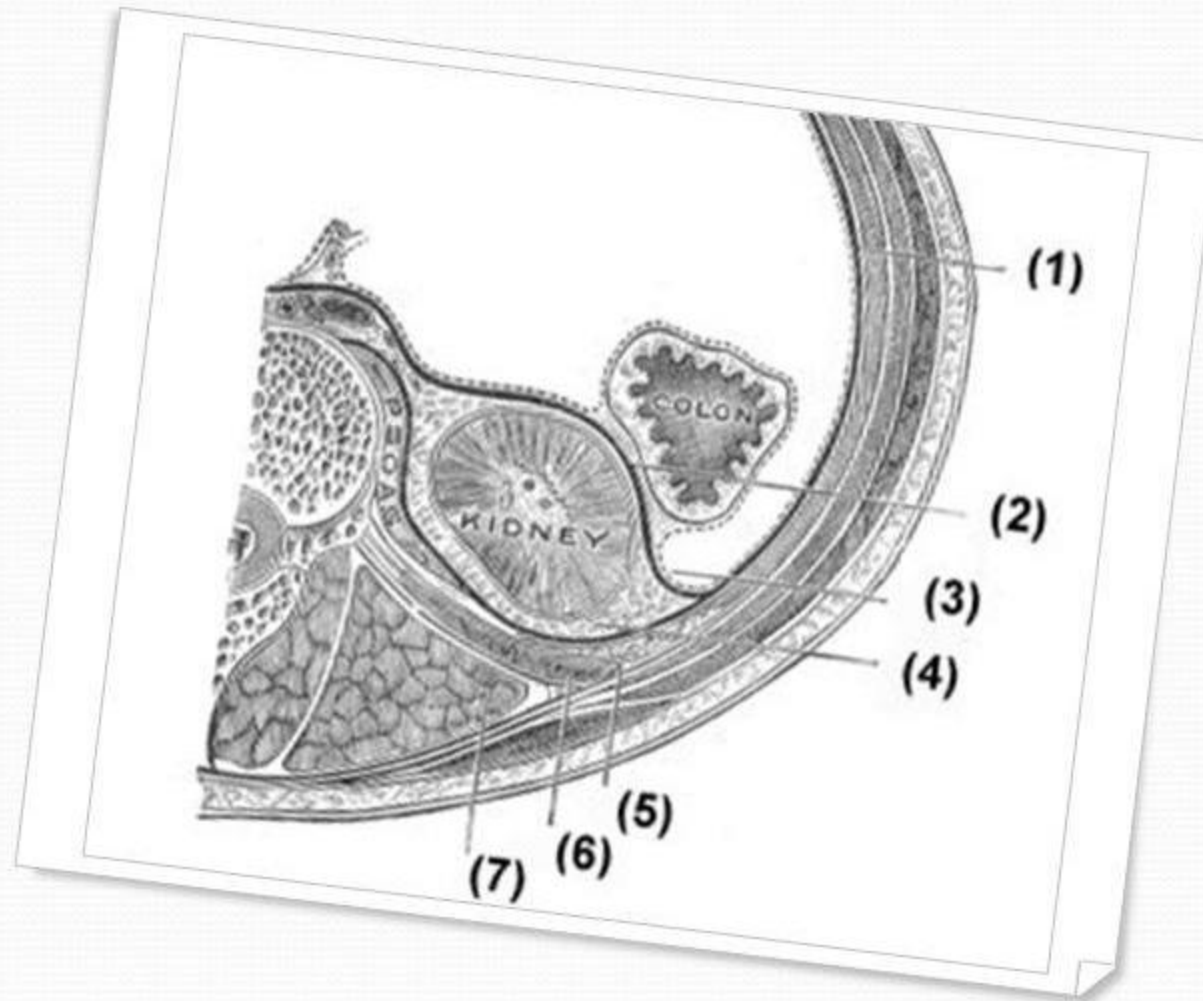

Renal and retroperitoneal fascias:

1. fascia transversalis
2. anterior sheath of the Gerota's fascia
3. parietal peritoneum
4. perinephric fat (Capsula adiposa)
5. paranephric fat
6. M. quadratus lumborum
7. M. erector spinae

Kôra obličky (*cortex renalis*): Kôra je vonkajšia vrstva obličky, ktorá obsahuje glomeruly a časti nefrónov, ako sú proximálne a distálne tubuly. Kôra je bohatá na krvné cievy, ktoré zásobujú obličky krvou na filtráciu.

Dreň obličky (*medulla renalis*): Dreň je vnútorná časť obličky, ktorá pozostáva z pyramíd obličkovej drene a Bertiniho stĺpcov (*columnae Bertini*). V pyramídach drene sa nachádzajú Henleho slučky a zbieracie kanáliky nefrónov. *Columnae Bertini* sú rozšírením kôry, ktoré sa tiahnu medzi pyramídami drene.

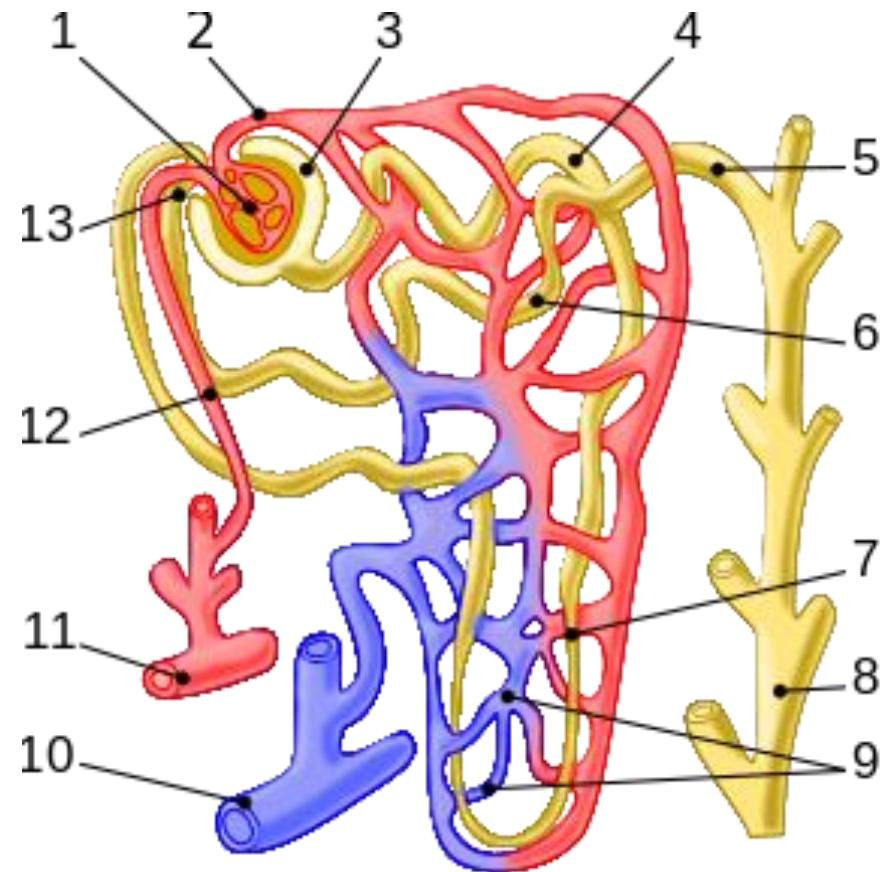
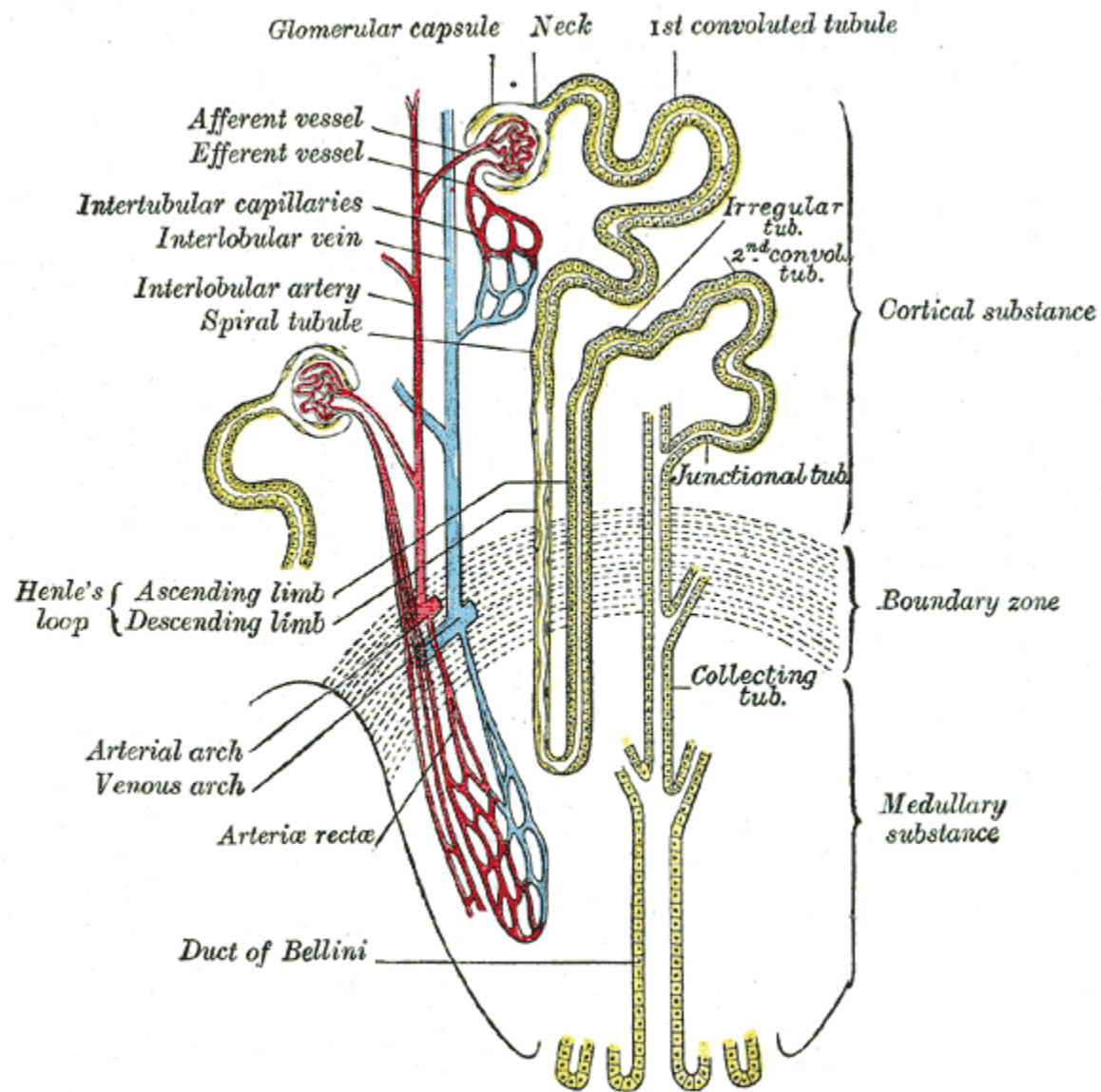
Párová obličková artéria (*arteria renalis dextra et sinistra, arteria renalis accesoria* {30%}): Každá oblička je zásobovaná krvou obličkovou artériou, ktorá sa oddeľuje od aorty. Obličková artéria sa rozvetvuje na segmentárne a interlobulárne artérie, ktoré prenikajú do kôry a drene obličky.

Párová obličková žila (*vena renalis dextra et sinistra*): Krv, ktorá prešla obličkami a bola odfiltrovaná, je odvádzaná späť do veľkého krvného obehu obličkovou žilou, ktorá sa pripája k dolnej dutine žile (*vena cava inferior*).

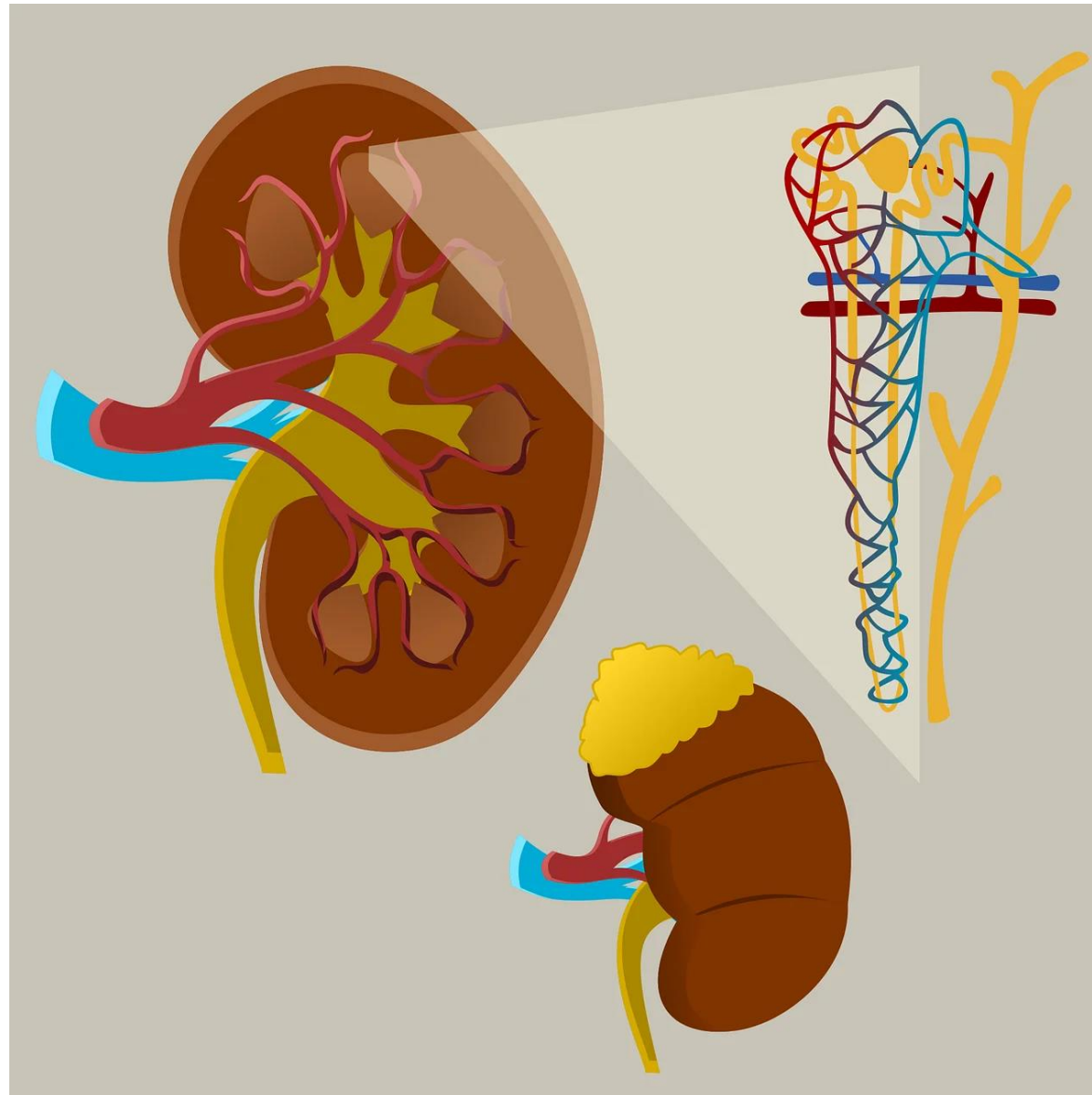
Nefróny: Nefróny sú základné funkčné jednotky obličiek a sú zodpovedné za filtráciu krvi a tvorbu moču. Každá oblička obsahuje približne 1 milión až 1,5 milióna nefrónov. Nefrón sa skladá z glomerulu, Bowmannovej kapsuly, proximálneho kanálíka, Henleho slučky, distálneho kanálíka a zbieracieho kanálíka. Proces tvorby moču zahŕňa viacero krokov, ako sú ultrafiltrácia, reabsorpcia a sekrecia.

Systém močových ciest: Po prechode nefrónmi sa vytvorený moč zhromažďuje v obličkových kalichoch, ktoré sa zlievajú do obličkovej panvičky. Z obličkovej panvičky moč pokračuje cez močovod do močového mechúra, odkiaľ sa následne vylučuje z tela cez močovú rúru.

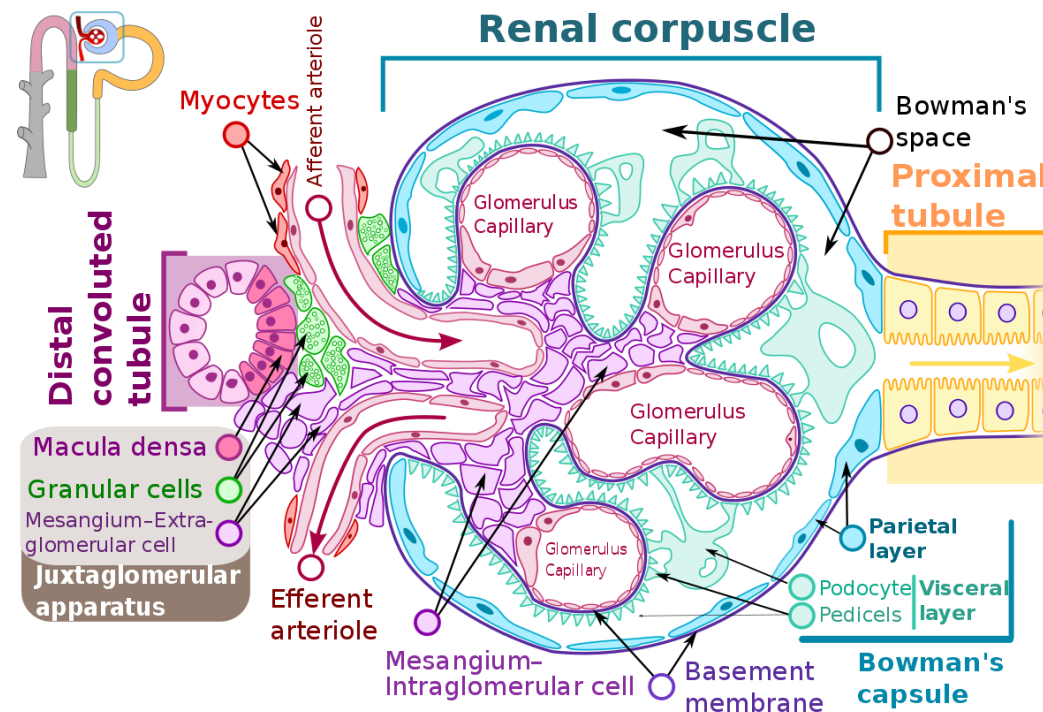
Juxtamedulárne nefróny

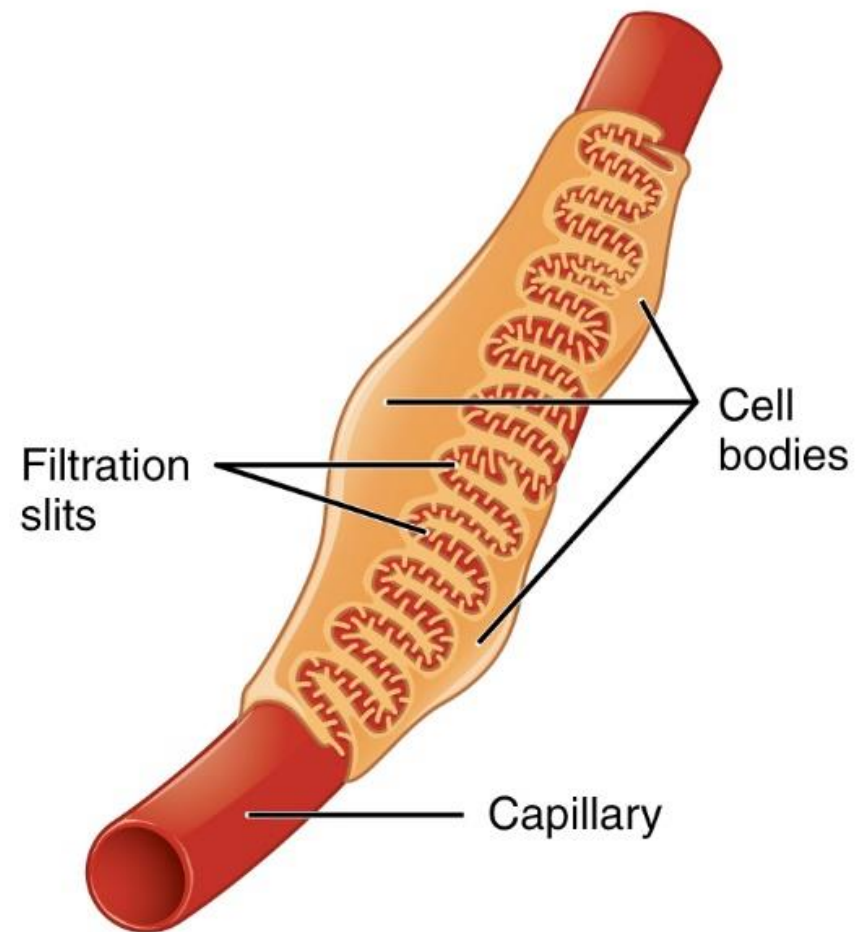
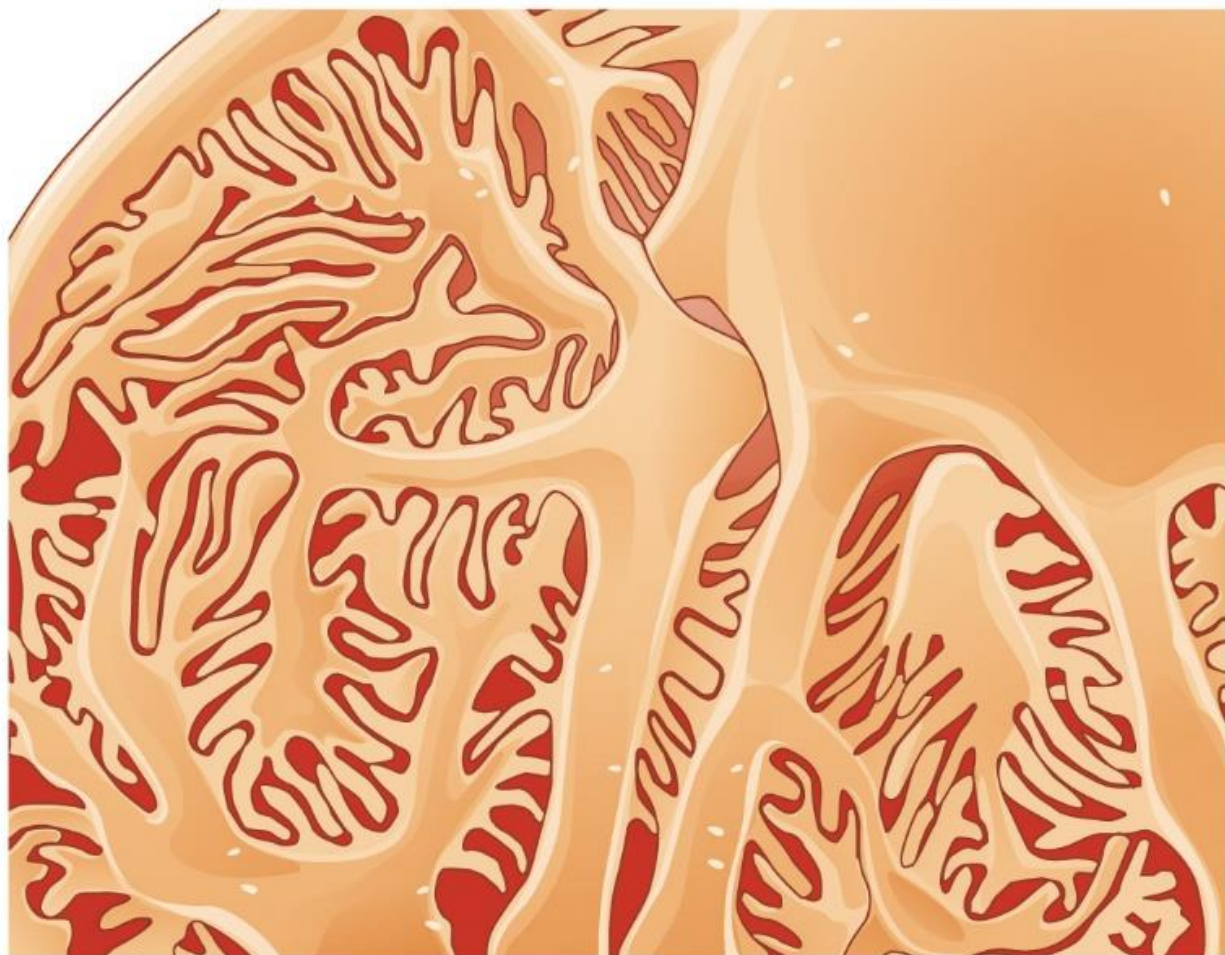

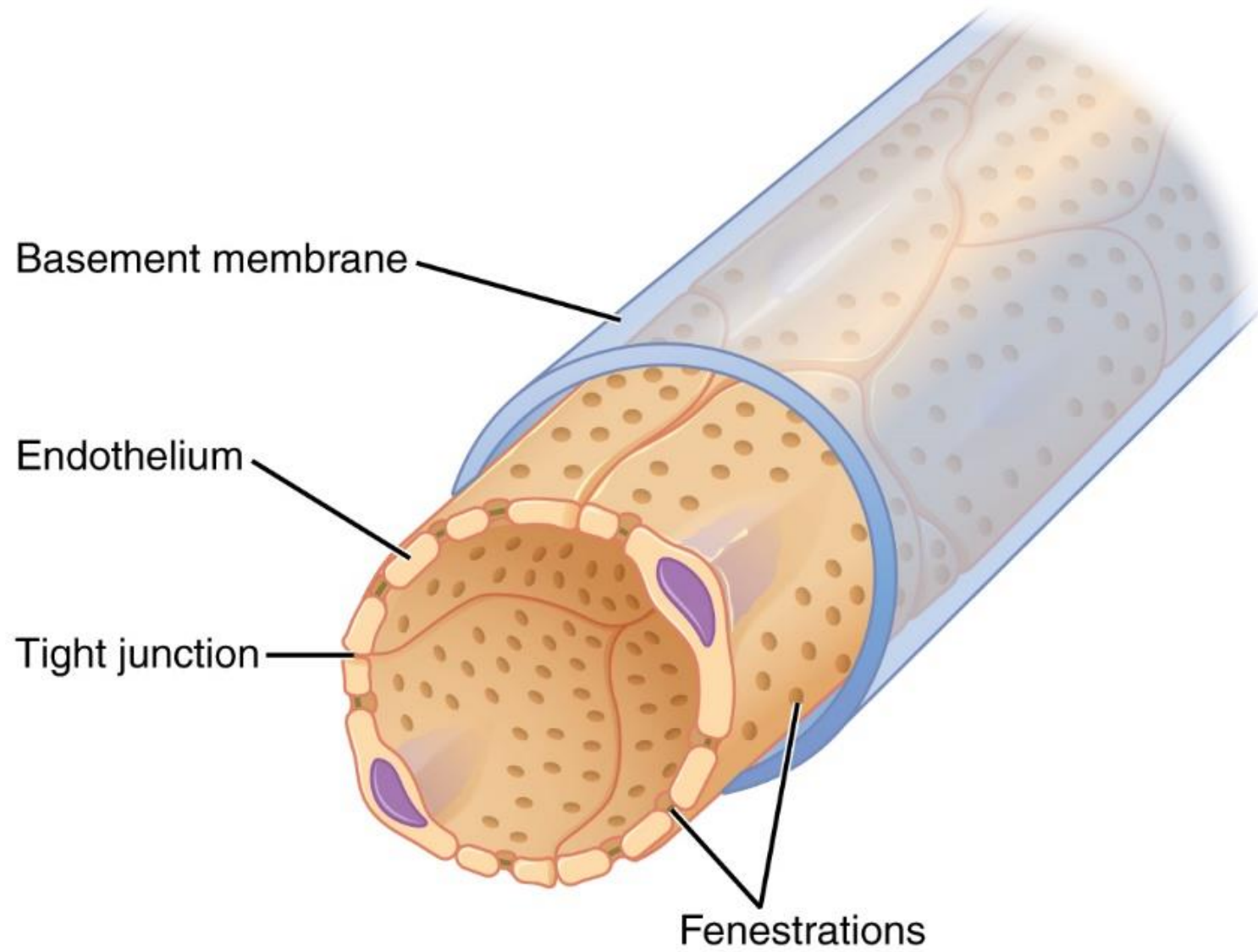

Glomerulus: Glomerulus je zhluk kapilár, kde sa krvná plazma filtrovať cez glomerulárnu bazálnu membránu, čo umožňuje, aby voda, soli, glukóza a iné malé molekuly prechádzali membránou, zatiaľ čo väčšie molekuly ako proteíny a krvné bunky zostávajú v cievach.

Glomerulus je základnou štruktúrou nefrónu, ktorá sa skladá z cievneho zhluku kapilár obklopených Bowmannovou kapsulou. Steny kapilár sú tvorené endoteliálnymi bunkami, ktoré sú oddelené od okolitého tkaniva glomerulárnou bazálnou membránou (GBM). Táto membrána je zložená z kolagénu, laminínu a proteoglykanov a je dôležitá pre selektívnu filtráciu.

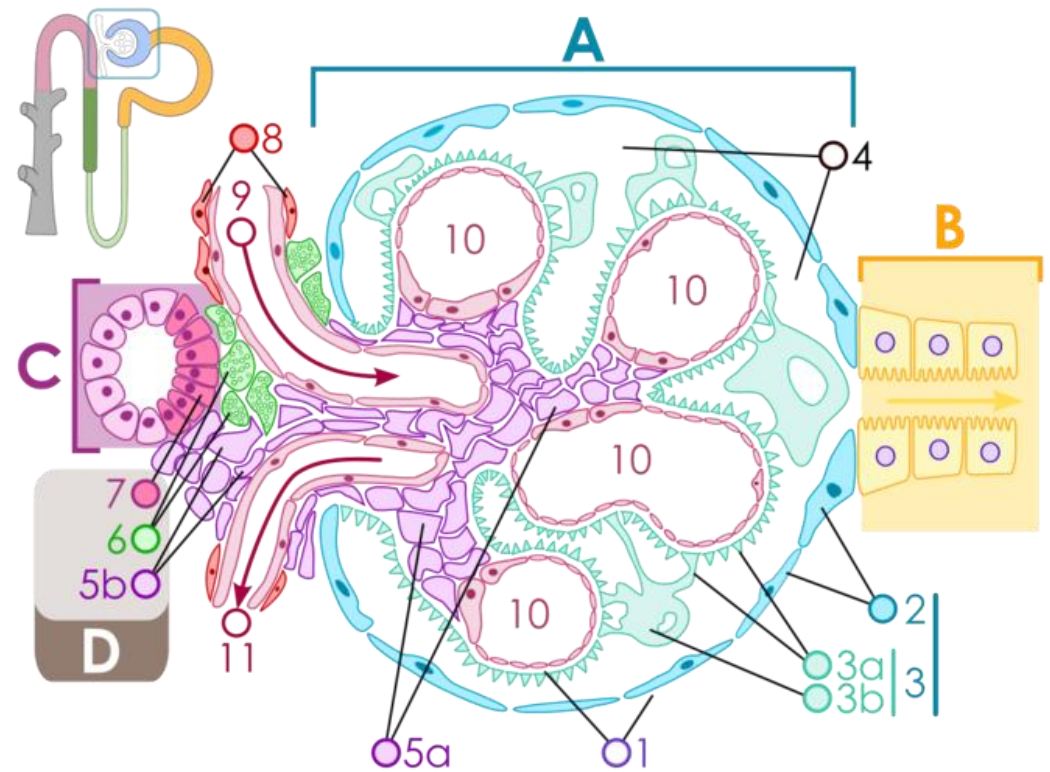

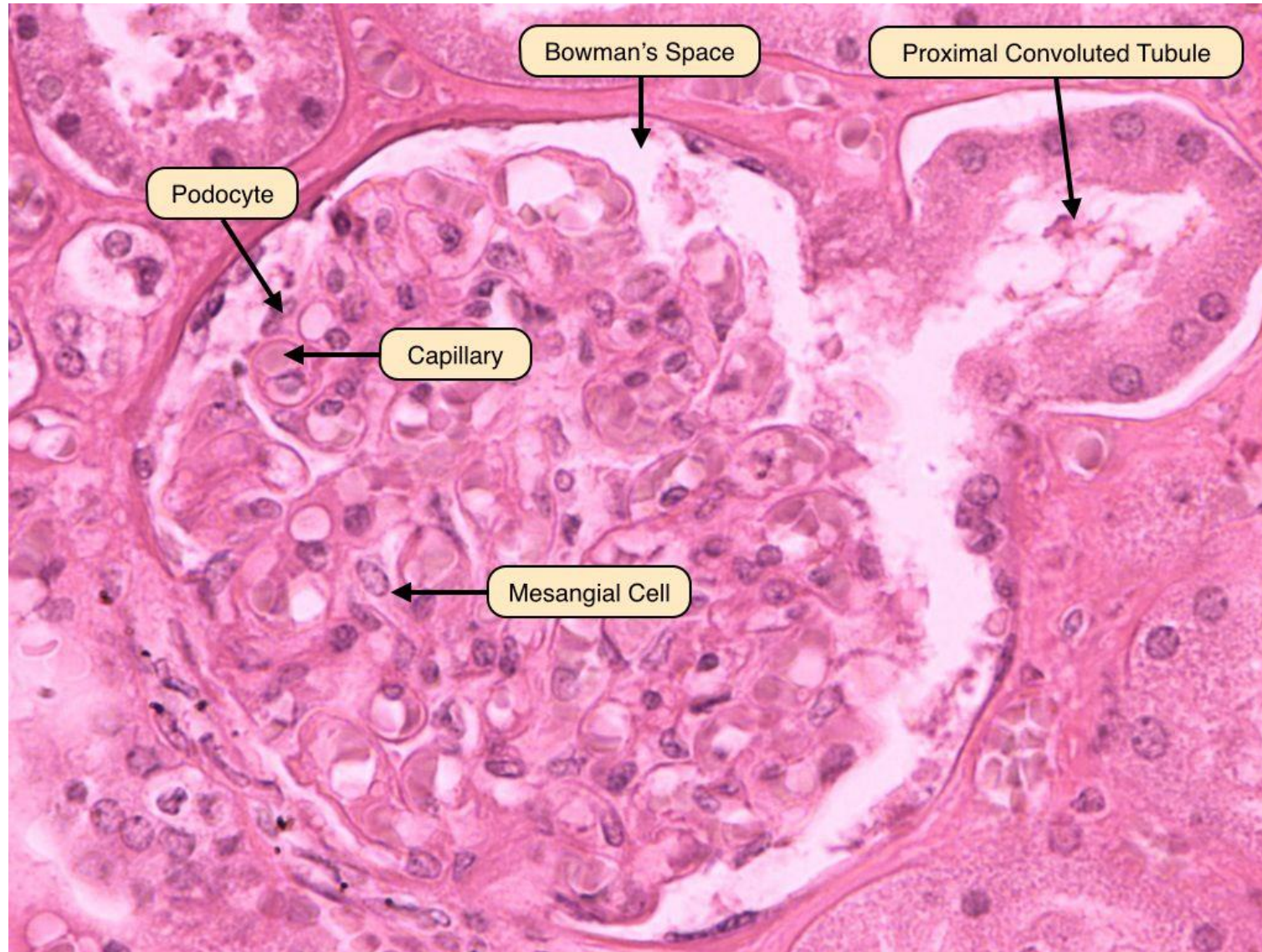

Bowmannova kapsula: Táto dvojvrstvová štruktúra obklopuje glomerulus a zachytáva filtrovanú plazmu, ktorá sa následne stáva primárnym močom.

Bowmannova kapsula pozostáva z dvoch vrstiev epitelových buniek. Vonkajšia vrstva, nazývaná parietálny epitel, je plochá a vystiela kapsulu. Vnútorňá vrstva, nazývaná viscerálny epitel, je v úzkom kontakte s glomerulárnymi kapilármi a pozostáva z buniek, ktoré sa nazývajú podocyty. Podocyty majú výbežky, ktoré obklopujú kapiláry a vytvárajú štrbinovú diaphragmu, čo je dôležité pre selektívnu filtráciu.

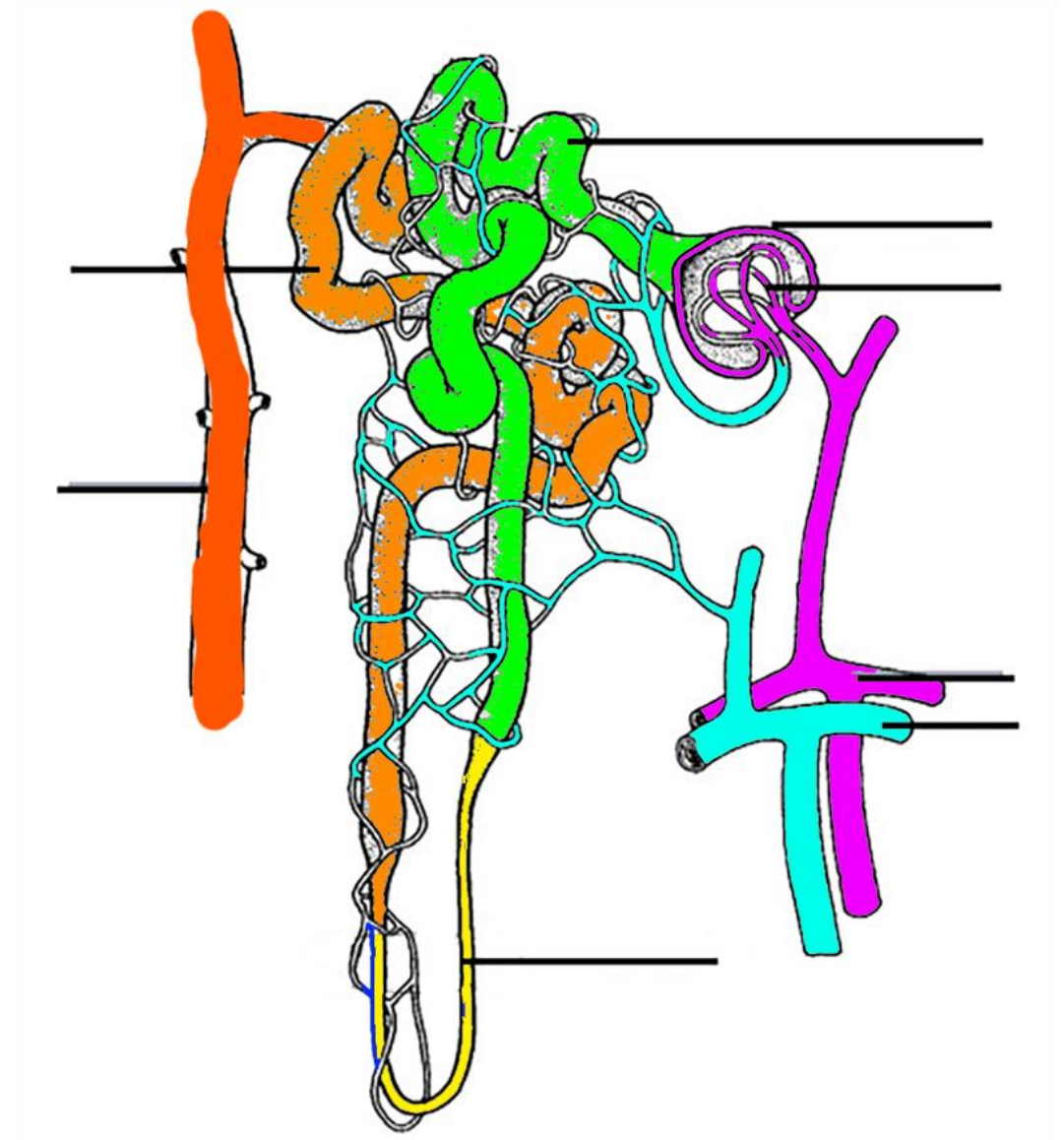

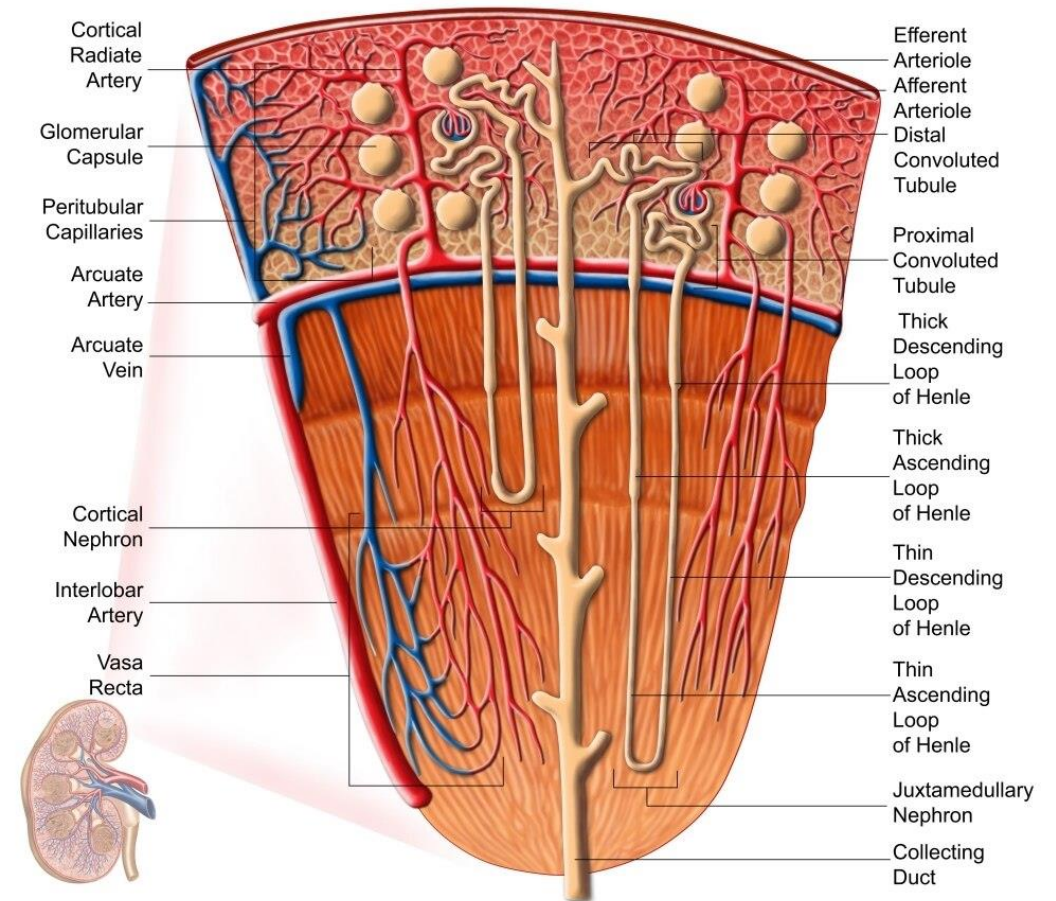
Proximálny kanálik: V tejto časti nefrónu sa veľká časť vody a solí reabsorbuje späť do krvného obehu, ako aj glukóza a aminokyseliny.

Proximálny kanálik je vystlaný kubickým epitelom s vysokým množstvom mikrovlniek na apikálnej strane. Tieto mikrovlnky zvyšujú povrch pre reabsorpciu a sekreciu. Bunky proximálneho kanálíka majú veľa mitochondrií, ktoré zabezpečujú energetické potreby pre aktívny transport látok.

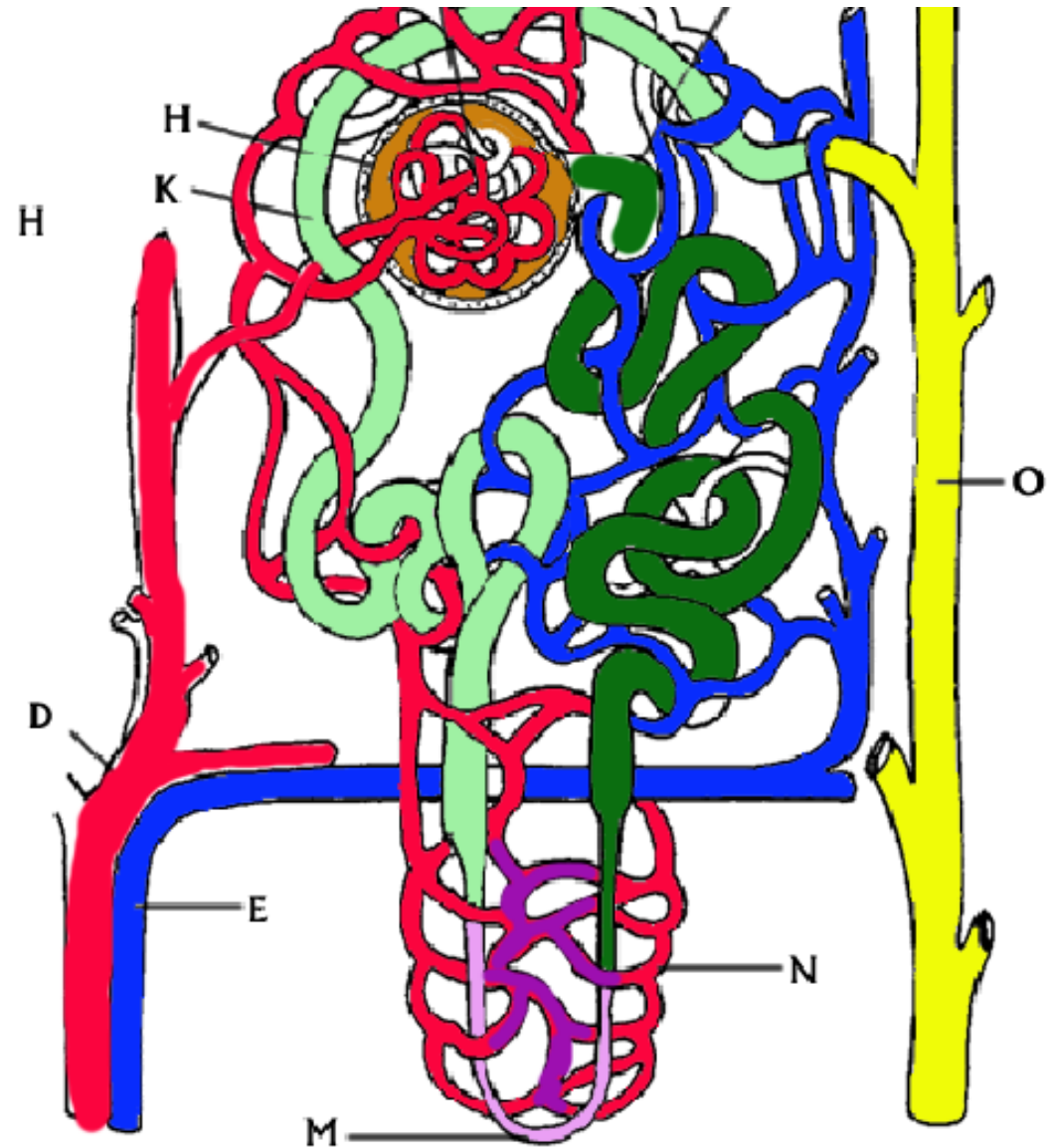
Henleho slučka: Táto dlhá, vretenovitá štruktúra sa rozprestiera do drene obličky a zahŕňa zostupnú a vzostupnú časť. Henleho slučka sa podieľa na reabsorpcii vody a solí a na koncentrácii moču.

Henleho slučka pozostáva zo zostupnej a vzostupnej časti. Zostupná časť má tenké steny zložené z plochých epitelových buniek, ktoré umožňujú pasívnu reabsorpciu vody. Vzostupná časť má hrubší epitel, ktorý je aktívne zapojený do transportu solí a elektrolytov.

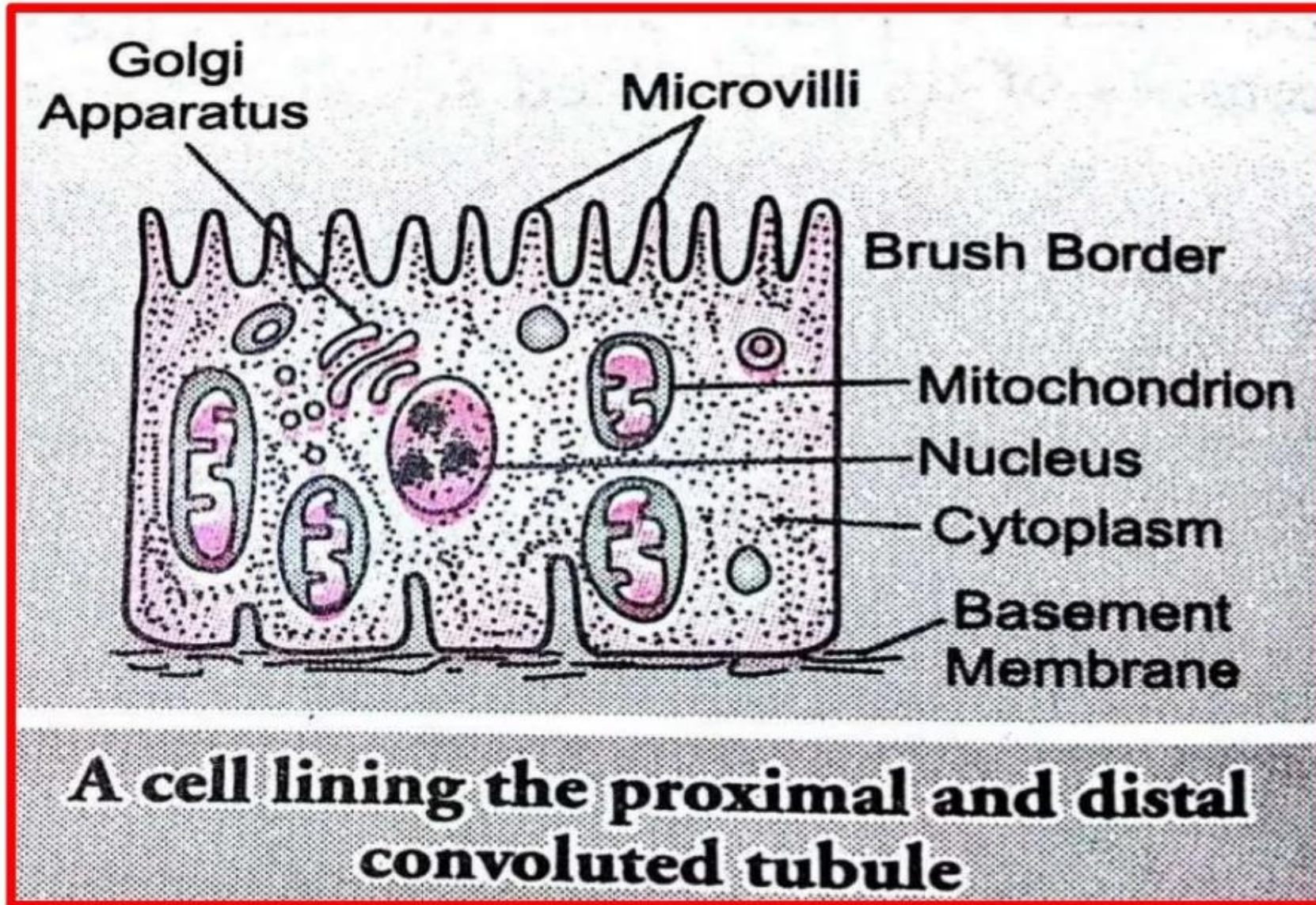

Distálny kanálik: V distálnom kanáliku sa ďalej upravuje zloženie moču prostredníctvom reabsorpcie solí a sekrečie draslíka a vodíka. Regulácia kyslosti a elektrolytov sa tu vykonáva pod kontrolou hormónov, ako je aldosterón a parathormón.

Distálny kanálik je vystlaný kubickým epitelom, ktorý obsahuje menej mikrokľvkov ako proximálny kanálik. Bunky distálneho kanáliku majú tiež menej mitochondrií v porovnaní s bunkami proximálneho kanáliku. Distálny kanálik je zodpovedný za ďalšie upravovanie zloženia moču prostredníctvom reabsorpcie a sekrečie rôznych látok, ako sú sodík, draslík a vápnik. Tieto procesy sú často pod kontrolou hormónov, ako je aldosterón a parathormón.

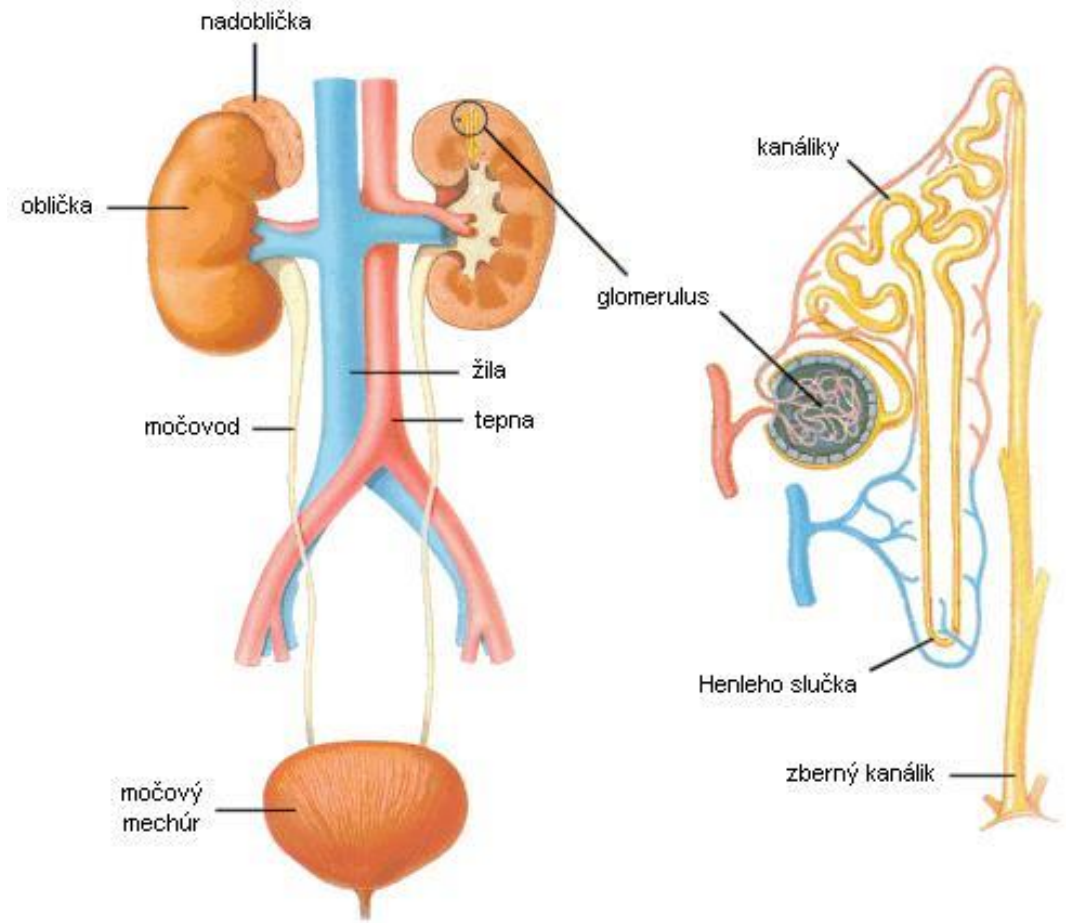

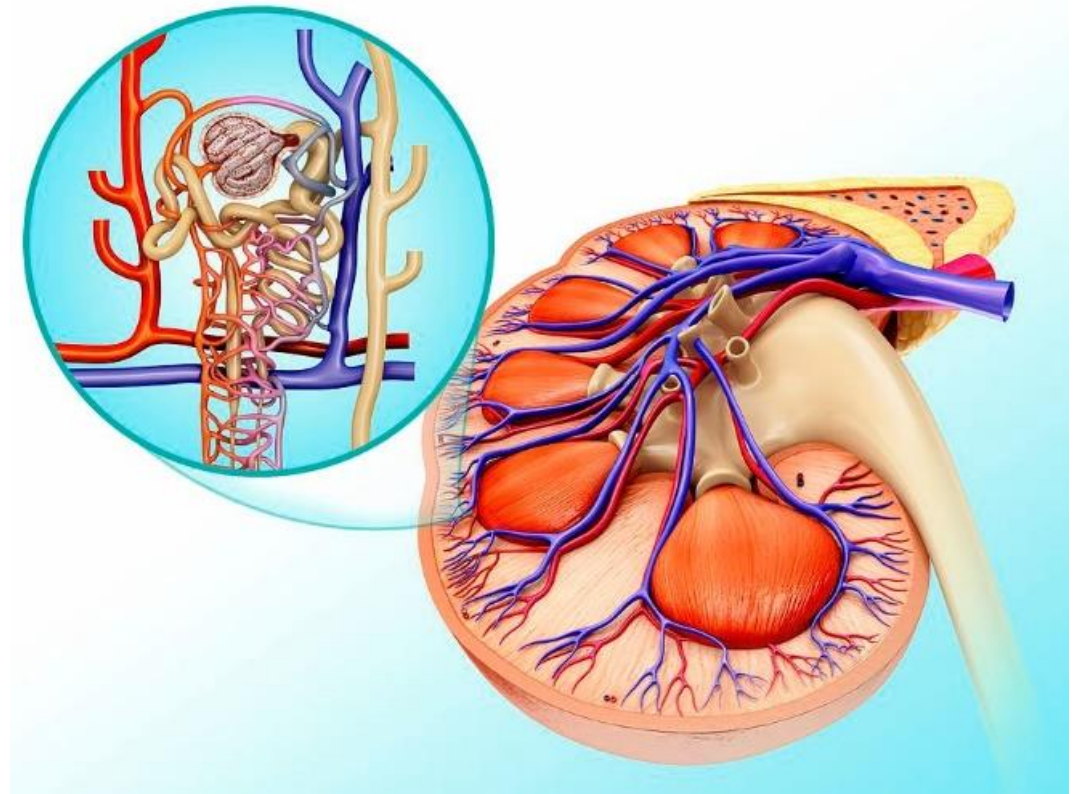
Zbierací kanálik: Zbieracie kanáliky z rôznych nefrónov sa zlievajú a ústia do obličkových kalichov. V tejto časti nefrónu sa môže ešte upravovať zloženie moču prostredníctvom reabsorpcie vody pod vplyvom antidiuretického hormónu (ADH).

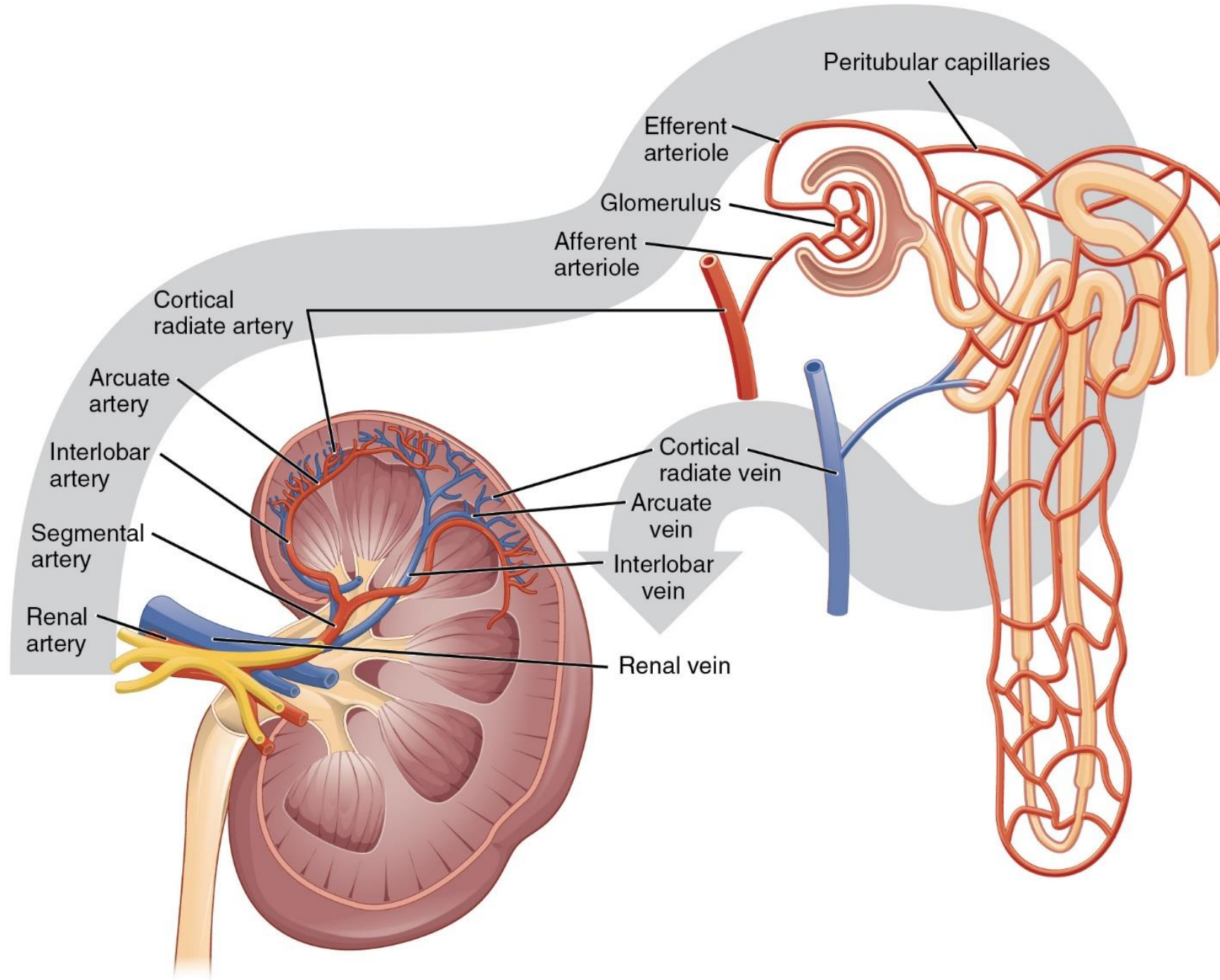
Zbierací kanálik je vystlaný kubickým až cylindrickým epitelom, ktorý sa mení podľa polohy v systéme močových ciest. Na začiatku zbieracieho kanálika sú bunky kubické, zatiaľ čo smerom k obličkovým kalichom sa stávajú cylindrickými. Bunky zbieracieho kanálika sú schopné reabsorbovať vodu pod vplyvom antidiuretického hormónu (ADH) a tým upravovať zloženie a koncentráciu moču.

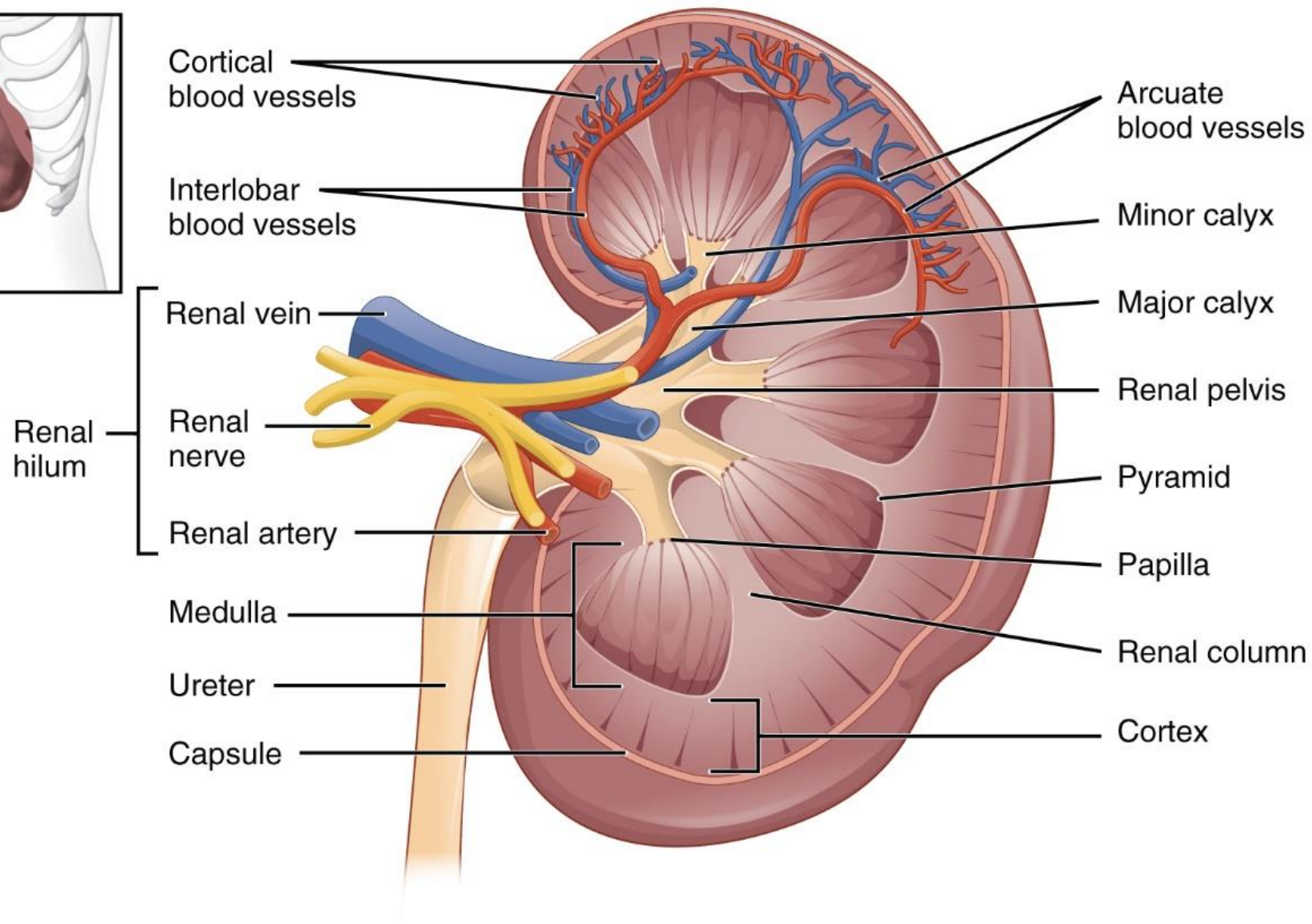
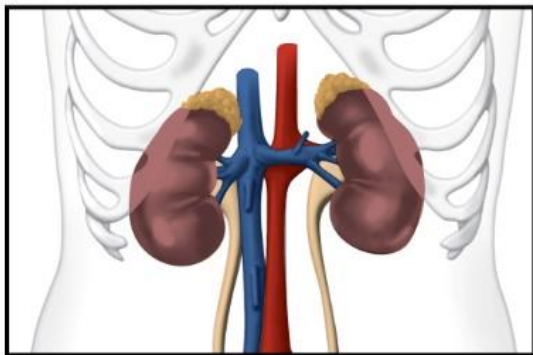

Krvné cievy: Obličky sú dobre zásobené krvou prostredníctvom obličkových artérií a žíl. Krvné cievy v kôre obličiek zahrňajú arterioly, kapiláry a venuly. V drene obličiek sú krvné cievy organizované do špeciálnych štruktúr, nazývaných vasa recta, ktoré sú dôležité pre protiprúdový výmenníkový mechanizmus, ktorý umožňuje obličkám koncentrovať moč.

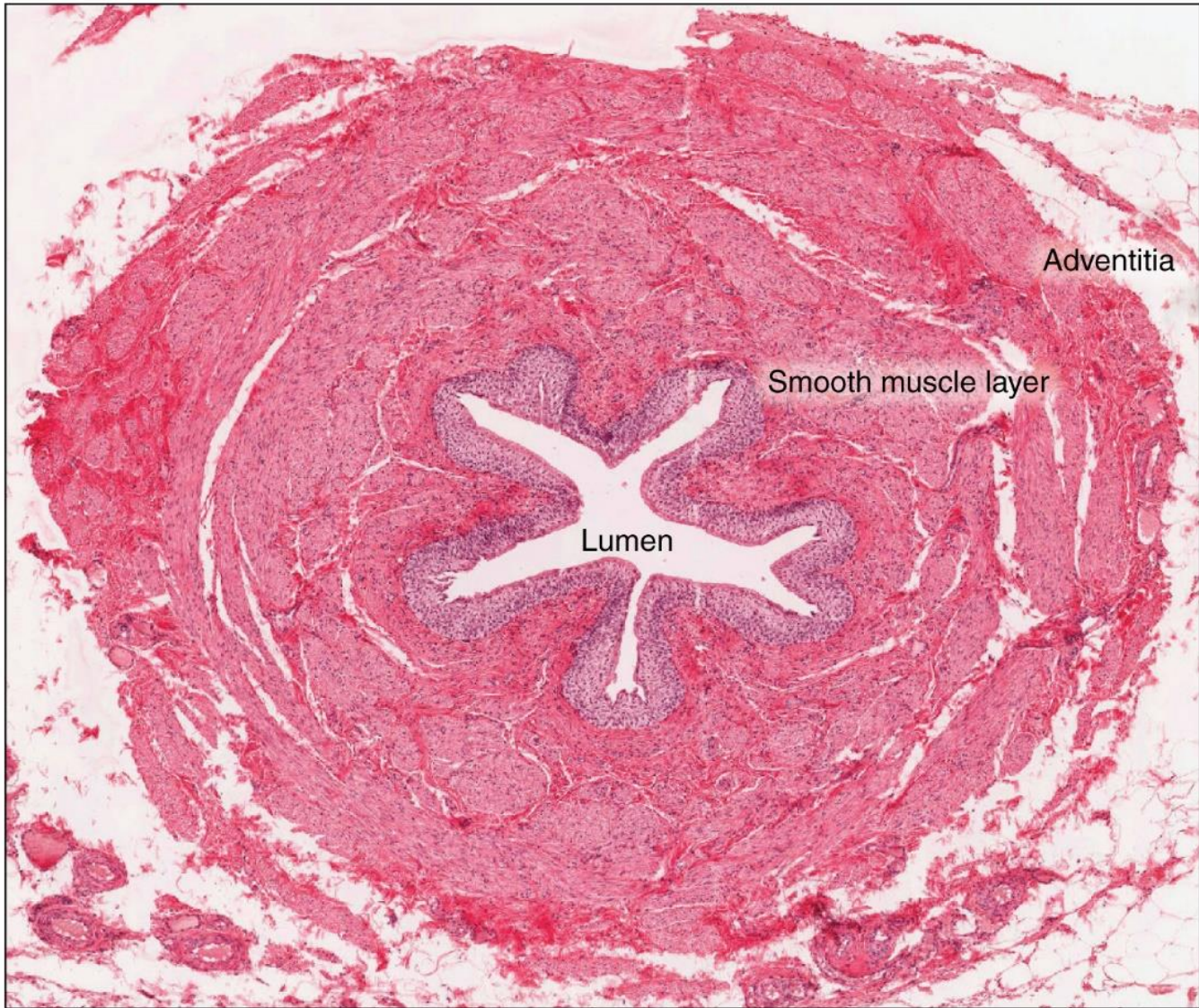

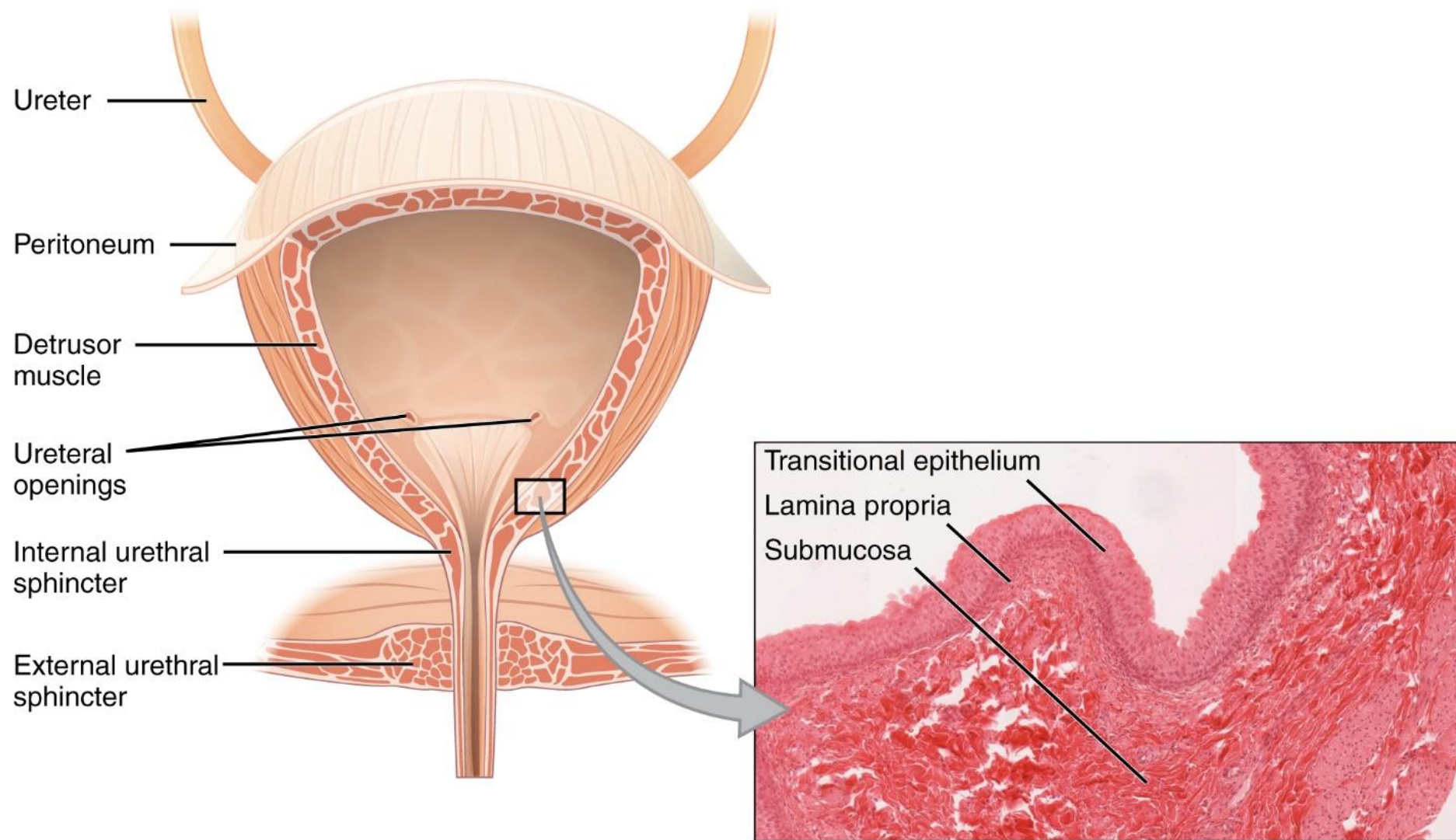
upper third

middle third

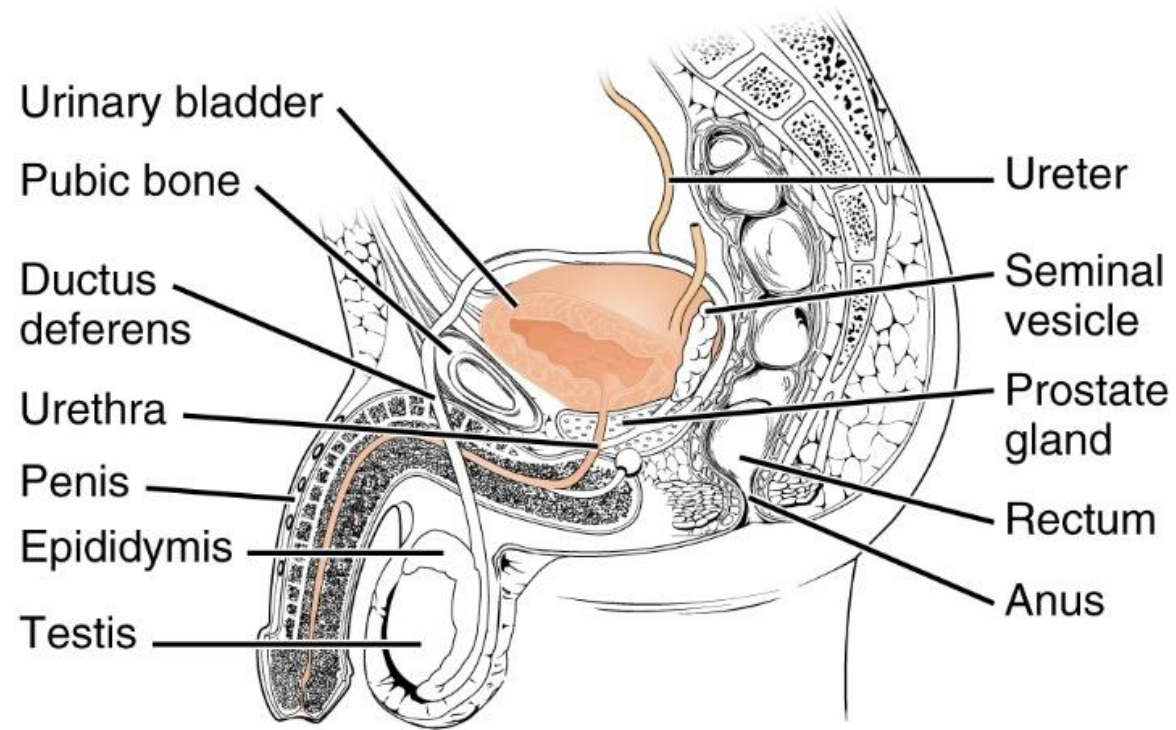
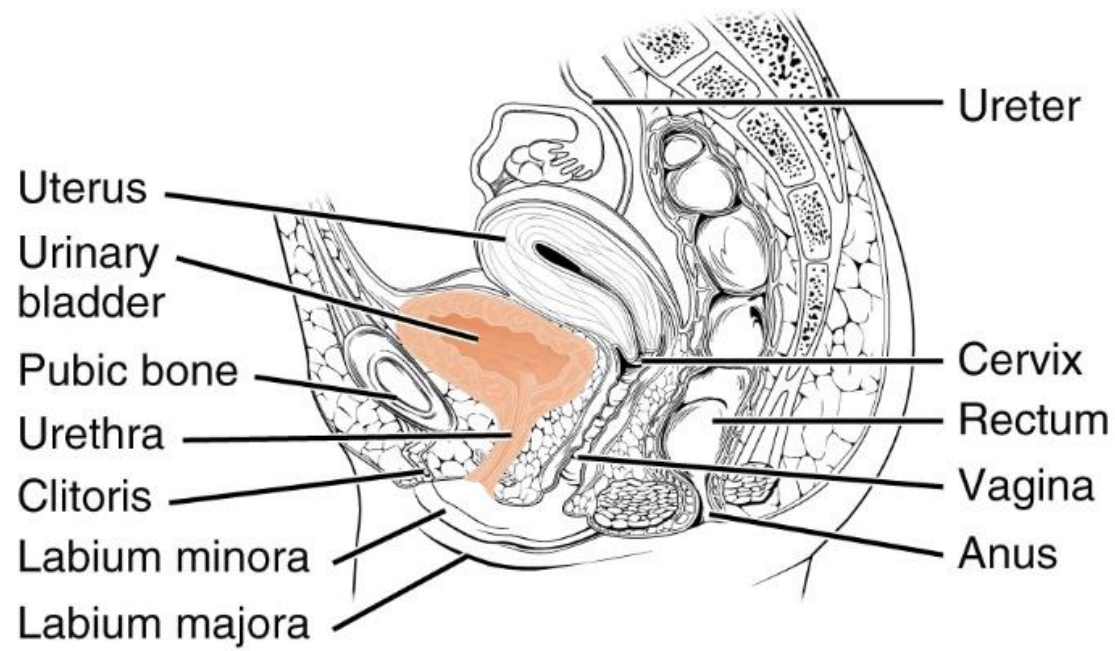
lower third

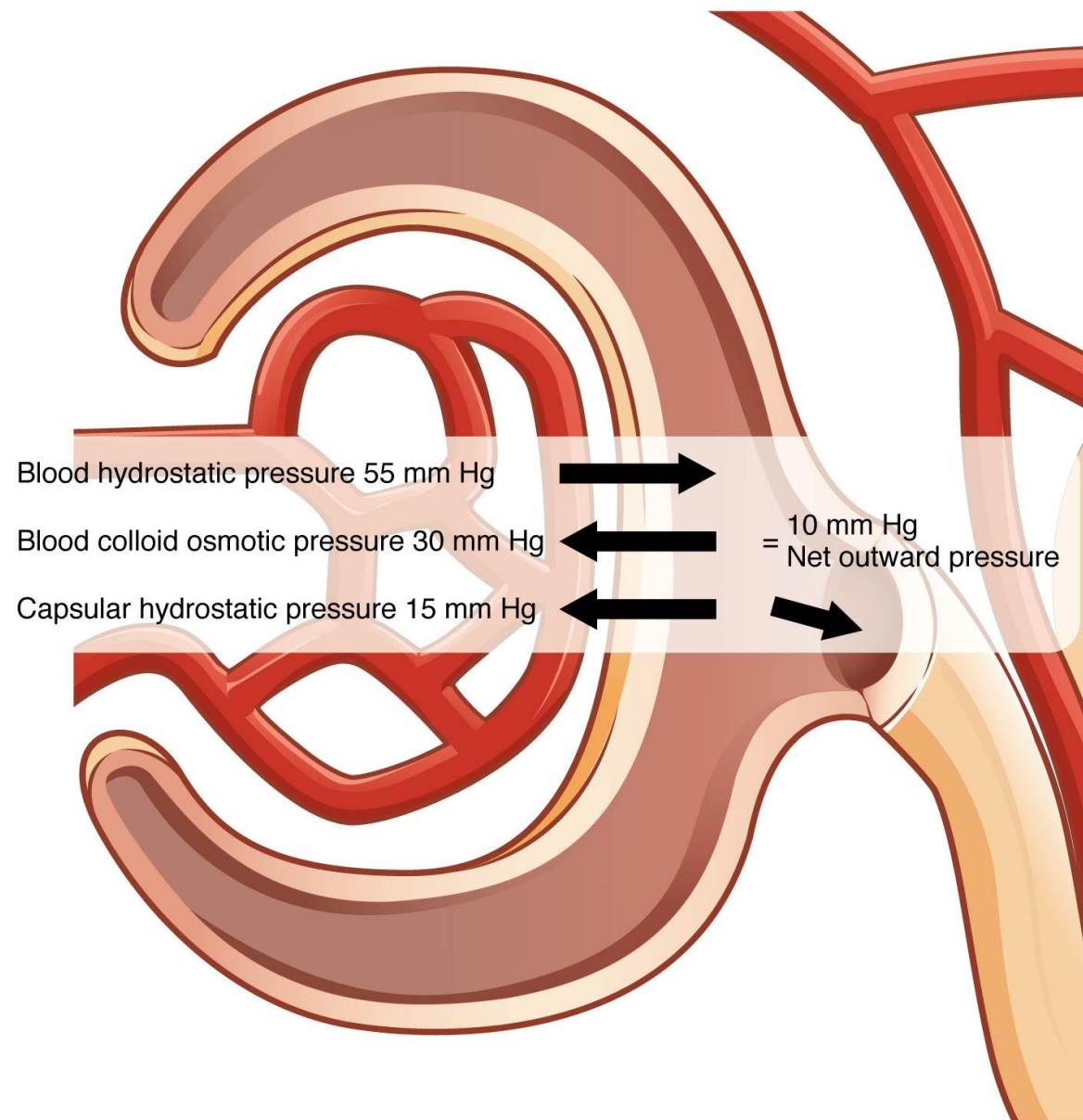

Funkcie obličiek

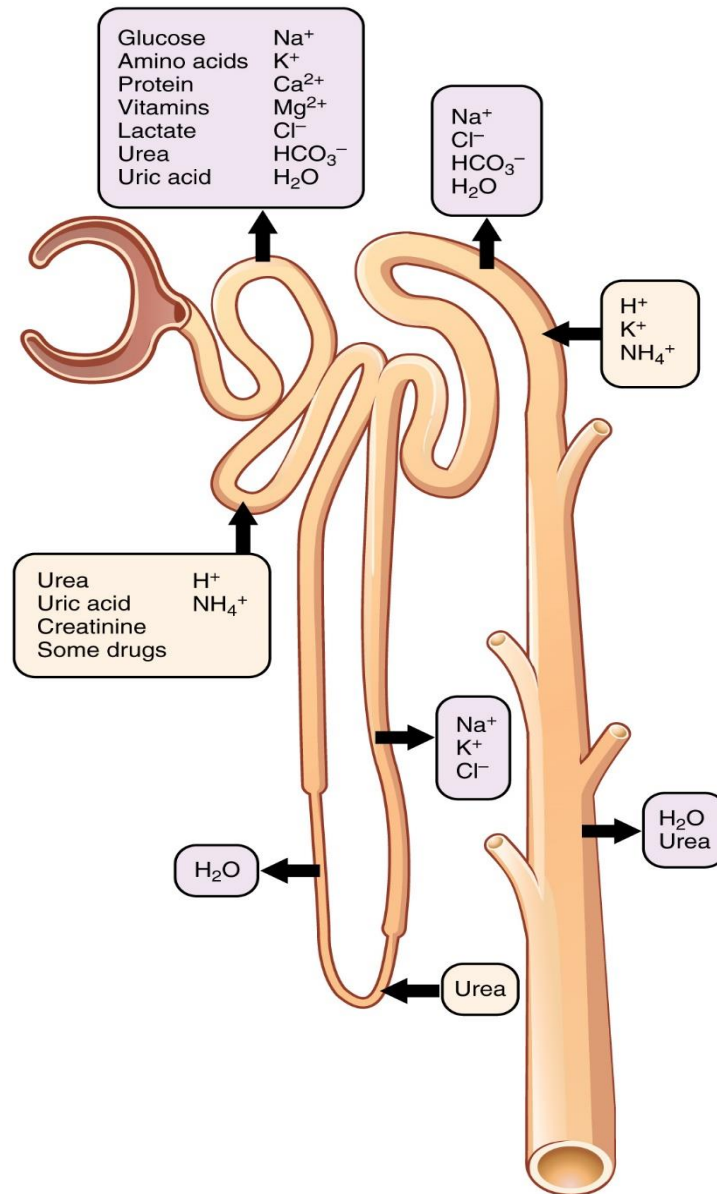
- A. Filtrácia krvi a vylučovanie odpadných látok.
- B. Regulácia rovnováhy vody a elektrolytov.
- C. Udržiavanie acidobázickej rovnováhy.
- D. Produkcia hormónov.
  - 1. Renín.
  - 2. Erytropoetín.
  - 3. Kalcitriol (aktívna forma vitamínu D).
- E. Regulácia krvného tlaku.
- F. Glukoneogenéza.

Filtrácia krvi a vylučovanie odpadných látok:
Obličky filtrujú približne 180 litrov krvi denne, čím odstraňujú odpadové látky a nadbytočnú vodu. Tieto odpadové látky zahŕňajú močovinu, kreatinín a kyselinu močovú, ktoré sa vylučujú z tela vo forme moču.

Regulácia rovnováhy vody a elektrolytov: Obličky zodpovedajú za udržiavanie správneho množstva tekutín v tele. Pomáhajú regulovať hladinu elektrolytov, ako sú sodík, draslík, vápnik, horčík a fosfor, a udržiavať ich v rovnováhe.

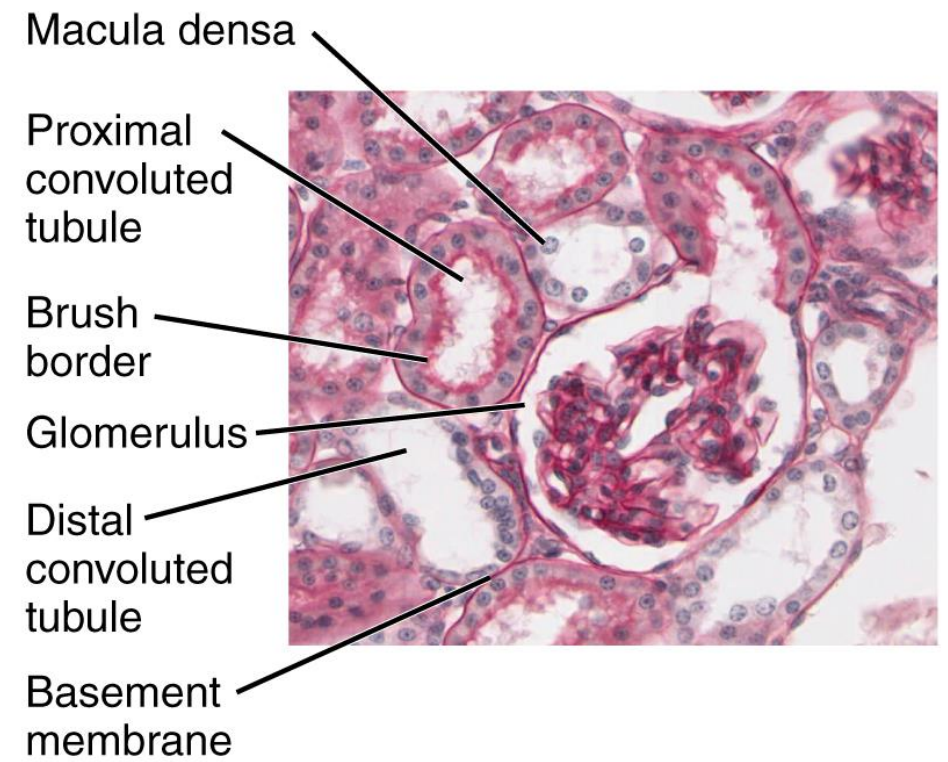
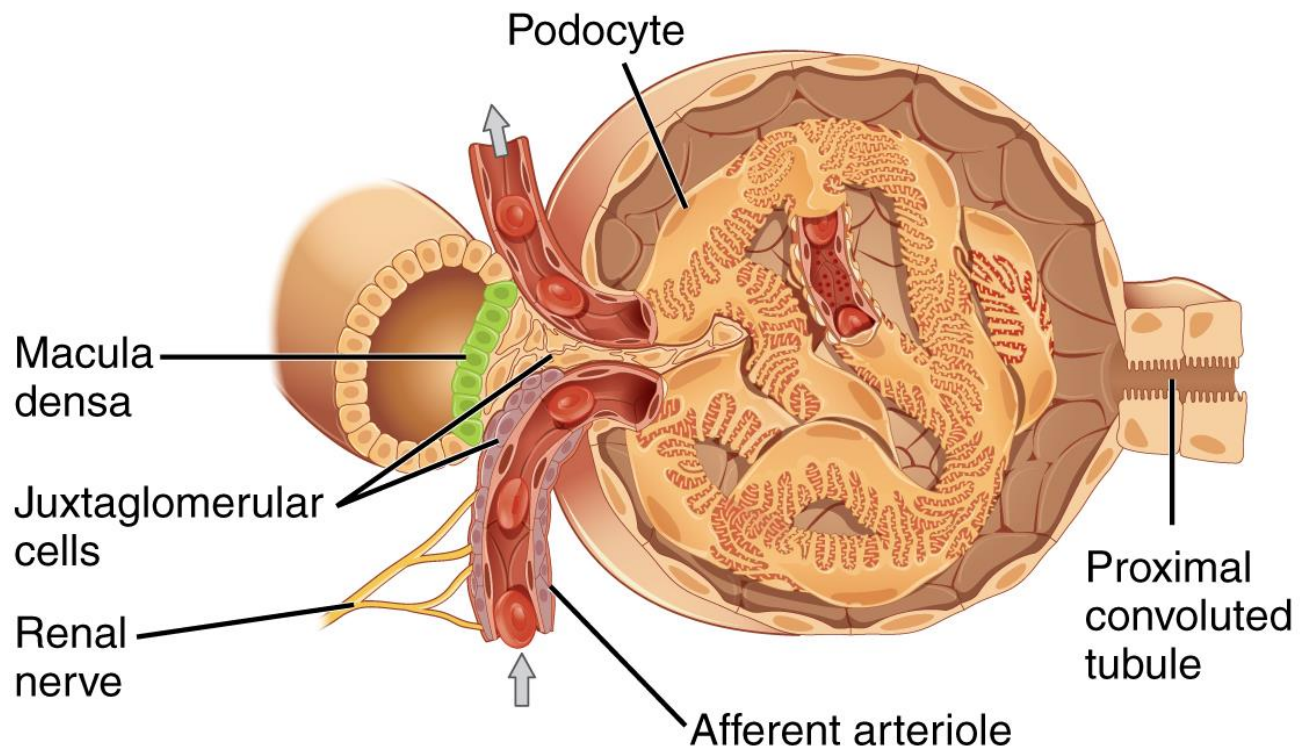
Udržiavanie acidobázickej rovnováhy: Obličky pomáhajú udržiavať rovnováhu medzi kyselinami a zásadami v tele tým, že zvyšujú alebo znižujú vylučovanie vodíkových iónov. Týmto spôsobom udržujú pH krvi v normálnom rozmedzí (7,36 až 7,44).

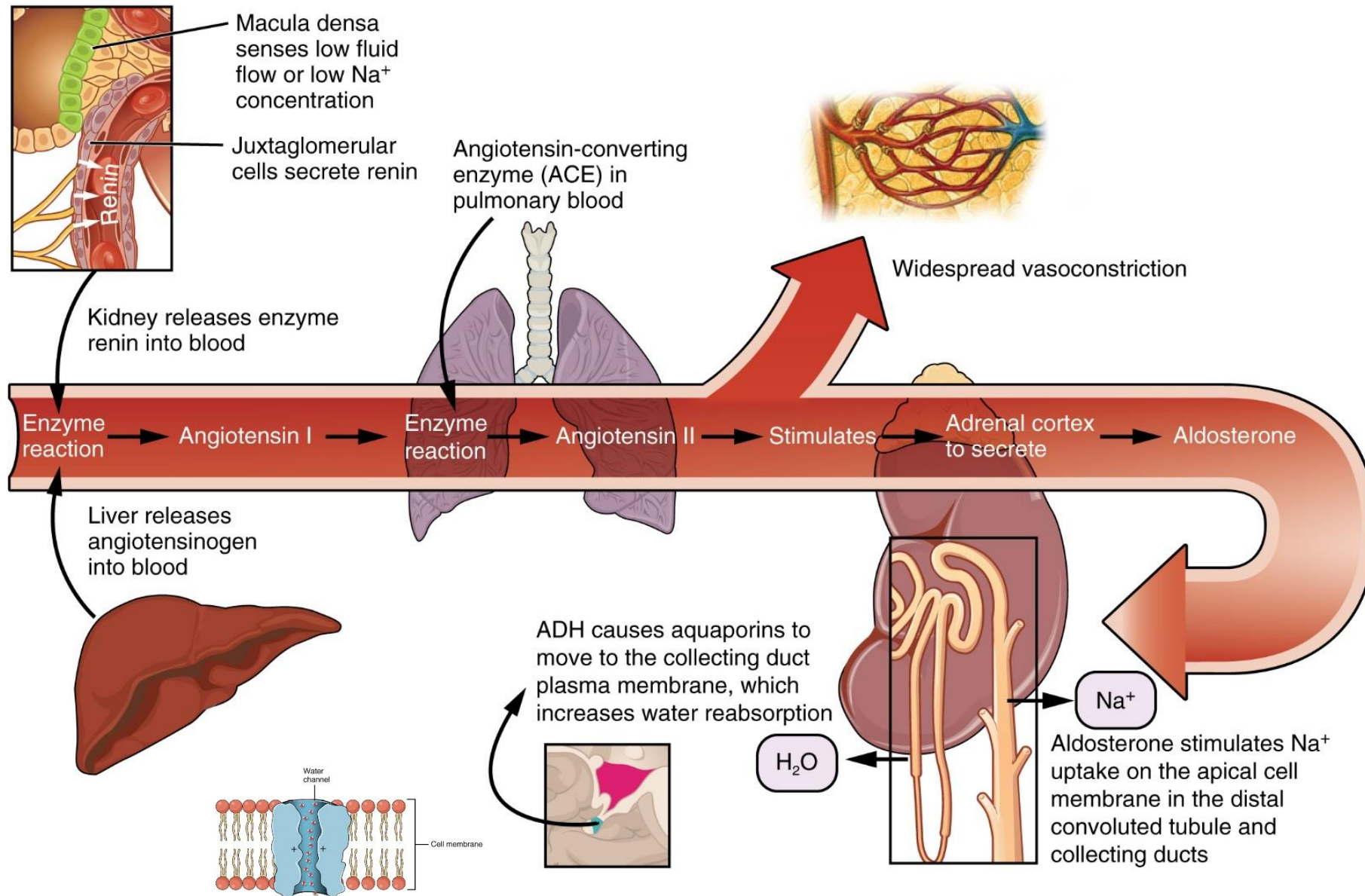
Produkcia hormónov: Obličky produkujú niekoľko hormónov s dôležitými úlohami v tele. Medzi tieto hormóny patrí:

- 1. Renín:** Hormón, ktorý ovplyvňuje krvný obeh a reguláciu krvného tlaku prostredníctvom systému renín-angiotenzín-aldosterón (RAAS).
- 2. Erytropoetín:** Hormón, ktorý stimuluje tvorbu červených krviniek v kostnej dreni a tak pomáha udržiavať normálnu hladinu kyslíka v krvi.
- 3. Kalcitriol** (aktívna forma vitamínu D): Hormón, ktorý pomáha udržiavať rovnováhu vápnika a fosforu v tele a podporuje zdravie kostí.

Regulácia krvného tlaku: Obličky udržiavajú normálny krvný tlak prostredníctvom regulácie objemu cirkulujúcej krvi a uvoľňovania hormónov, ako je renín.

Glukoneogenéza: Obličky sú tiež schopné produkovať glukózu z ne-sacharidových zdrojov, ako sú aminokyseliny a mastné kyseliny, prostredníctvom procesu nazývaného glukoneogenéza. Tento proces zohráva dôležitú úlohu pri udržiavaní hladiny glukózy v krvi, najmä počas dlhodobého pôstu alebo hladovania.

Funkcie obličiek

- A. Filtrácia krvi a vylučovanie odpadných látok.
- B. Regulácia rovnováhy vody a elektrolytov.
- C. Udržiavanie acidobázickej rovnováhy.
- D. Produkcia hormónov.
  - 1. Renín.
  - 2. Erytropoetín.
  - 3. Kalcitriol (aktívna forma vitamínu D).
- E. Regulácia krvného tlaku.
- F. Glukoneogenéza.

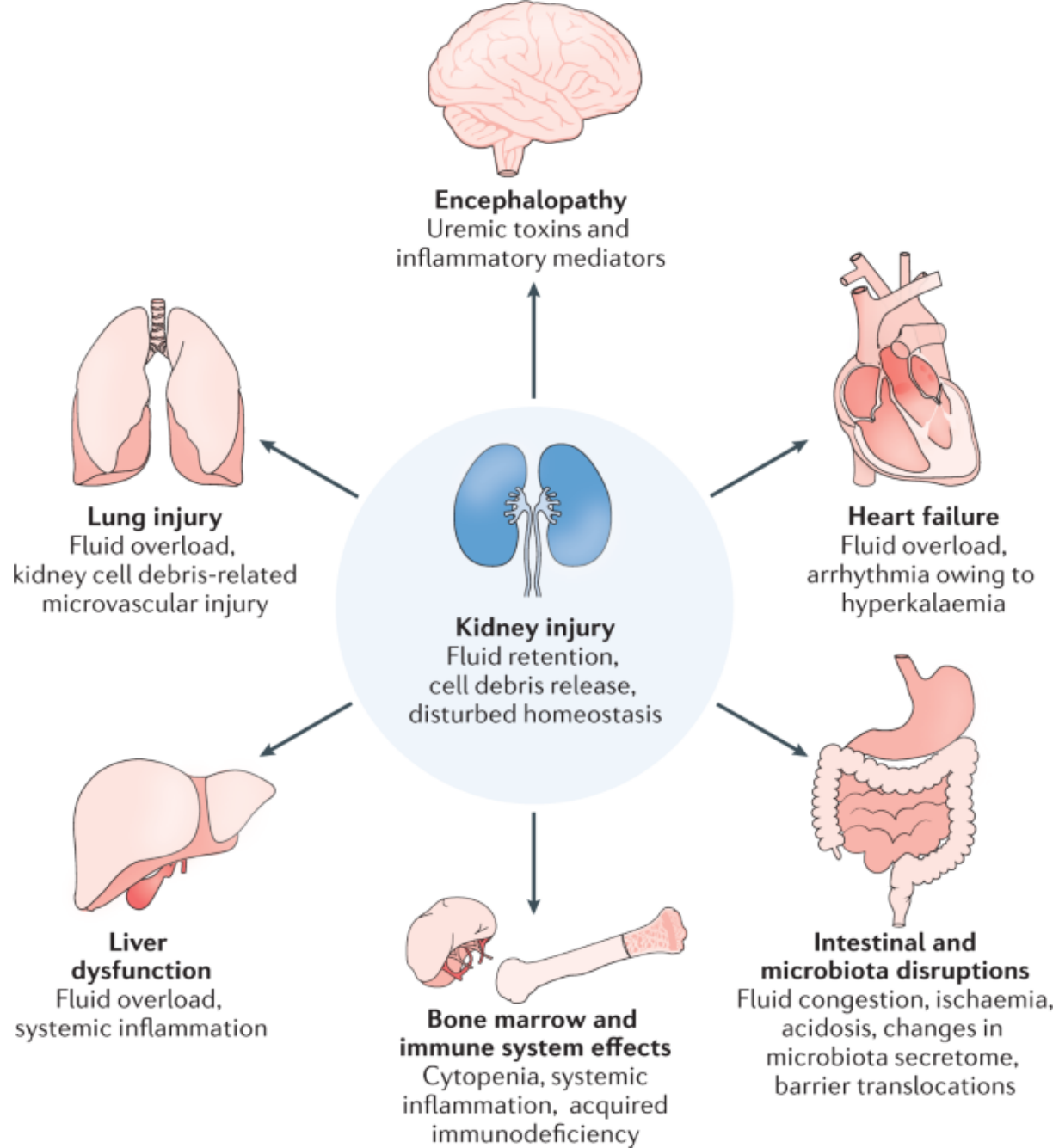

Akútne zlyhanie obličiek
(AZO)

Akútne obličkové poškodenie
(AOP)

Acute Kidney Injury
(AKI)

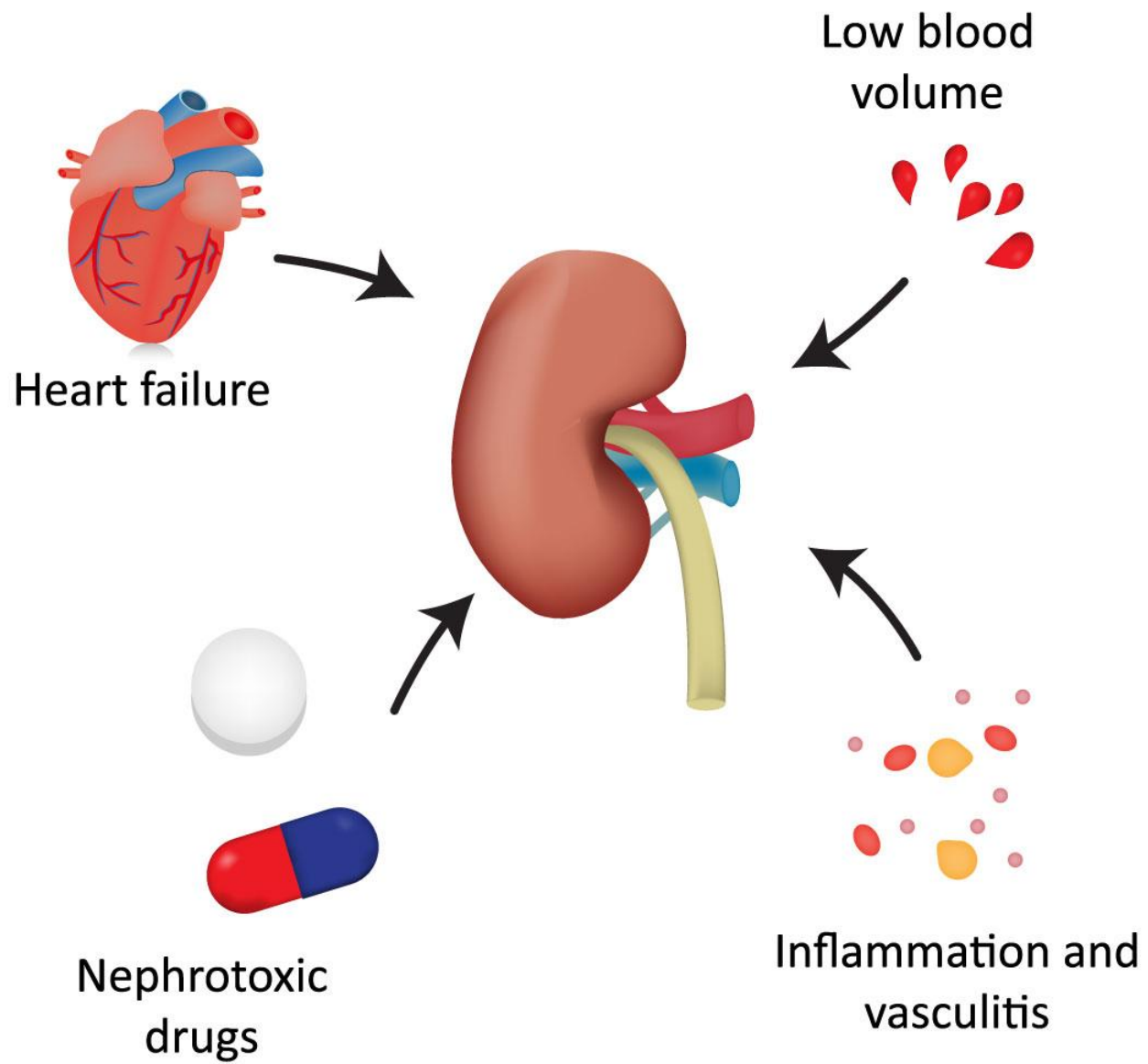
Akútne zlyhanie obličiek (AKI, z anglického "Acute Kidney Injury") je rýchly nástup zhoršenia funkcie obličiek, ktorý nastáva v priebehu niekoľkých hodín alebo dní. Zlyhanie obličiek spôsobuje, že obličky strácajú schopnosť filtrovať odpadové látky, elektrolyty a tekutiny z tela, čo môže viesť k hromadeniu týchto látok v krvi a nebezpečným komplikáciám.

Diagnostické kritériá AKI (AOP, APO, AZO)

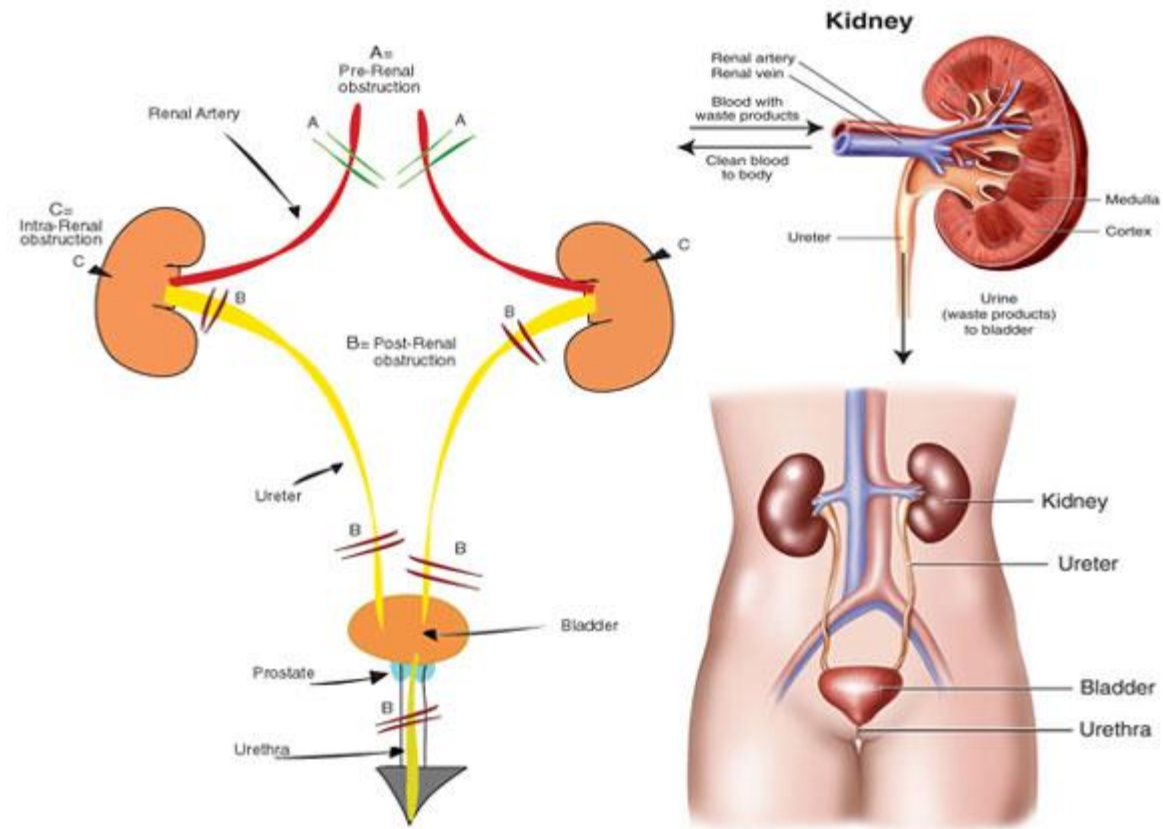
- A. Vzostup sérovej hladiny kreatinínu $\geq 26,4 \mu\text{mol/L}$ ($\geq 0,3 \text{ mg/dL}$) v priebehu **48 hodín**.
- B. Vzostup sérovej hladiny kreatinínu $\geq 1,5\text{-krát}$ oproti úvodnej hodnote, ktorá je buď známa alebo sa predpokladá, že taká bola počas predchádzajúci 7 dní.
- C. Pokles tvorby moču $< 0,5 \text{ mL/kg/hod}$ počas **6 hodín**.

Existujú **tri** hlavné kategórie **príčin** akútneho zlyhania obličiek:

- A. **Prerenálne príčiny:** Súvisia s *nedostatkom prietoku krvi* do obličiek. Príklady zahŕňajú **dehydratáciu, zlyhanie srdca, závažný pokles krvného tlaku alebo zápal krvných ciev.**
- B. **Renálne príčiny:** Tieto príčiny sú priamo spojené so zranením alebo *poškodením obličiek*. Príklady zahŕňajú **akútnu tubulárnu nekrózu** (poškodenie buniek v obličkách), **glomerulonefritídu** (zápal glomerulov, obličkových filtrovacích jednotiek) alebo **toxické poškodenie** obličiek (napr. spôsobené liekmi alebo infekciami).
- C. **Postrenálne príčiny:** Súvisia s *problémami v odtoku moču* z obličiek. Príklady zahŕňajú **zápal prostaty, obličkové kamene, nádory** alebo závažné **infekcie močových ciest.**

Príznaky akútneho zlyhania obličiek môžu zahŕňať:

1. Znížené množstvo moču (oligúria) alebo anúria (nevytváranie moču).
2. Zvýšené hodnoty kreatinínu a dusíkatých látok v krvi.
3. Opuch (edémy) najmä v oblasti členkov, nôh a tváre.
4. Zvýšený krvný tlak.
5. Zápcha, nevoľnosť alebo zvracanie.
6. Únava, slabosť alebo zmeny vedomia.
7. Dýchavičnosť alebo bolesti na hrudníku.

Diagnostika akútneho zlyhania obličiek zahŕňa

- anamnézu,
- fyzikálne vyšetrenie,
- laboratórne testy (krv a moč),
- zobrazovacie vyšetrenia, ako je ultrazvuk alebo CT.

Na základe *koncentrácie kreatinínu v sére a objemu vytvoreného moču* je akútne poškodenie obličiek klasifikované podľa kritérií **RIFLE** do piatich skupín:

R	Risk	Riziko (I. štádium)
I	Injury	Poškodenie (II. štádium)
F	Failure	Zlyhanie (III. štádium)
L	Loss	Strata funkcie obličiek trvajúca viac než 4 týždne
E	End-Stage Kidney Disease	Terminálne zlyhanie obličiek trvajúce dlhšie než 3 mesiace

Štádium RIFLE	Kritériá GF	Kritéria tvorby moča	Pravdepodobnosť
Risk (Riziko)	Vzostup sérovej hladiny kreatinínu 1,5-krát alebo Pokles GF > 25%	Pokles diurézy na < 0,5 mL/kg/h trvajúci 6 hodín	Vysoká senzitivita (Riziko > Poškodenie > Zlyhanie)
Injury (Poškodenie)	Vzostup sérovej hladiny kreatinínu 2,0-krát alebo Pokles GF > 50%	Pokles diurézy na < 0,5 mL/kg/h trvajúci 12 hodín	
Failure (Zlyhanie)	Vzostup sérovej hladiny kreatinínu 3,0-krát alebo Pokles GF > 75% alebo Sérová hladina kreatinínu $\geq 354 \mu\text{mol/L}$ ($\geq 4 \text{ mg/dL}$); akútny vzostup $\geq 44 \mu\text{mol/L}$ ($\geq 0.5 \text{ mg/dL}$) <u>RIFLE-FC</u>	Pokles diurézy na < 0,3 mL/kg/h trvajúci 24 hodín (oligúria) alebo Anúria trvajúca 12 hodín <u>RIFLE-FO</u>	
Loss (Strata)	Perzistené akútne renálne zlyhanie, úplná strata funkcie obličiek trvajúca viac než 4 týždne .		Vysoká špecificita
ESKD (Terminálne zlyhanie obličiek)	Úplná strata funkcie obličiek trvajúca viac než 3 mesiace .		

Zjednodušené odporúčania **AKIN** (**Acute Kidney Injury Network**) rozlišujú 3 štádia na základe rýchleho poklesu funkcie obličiek v priebehu 48 hodín pri dostatočnom *zavodnení* pacienta a po vylúčení *prekážky* odtoku moča.

- I. **Prvé štádium:** nastáva vzostup koncentrácie kreatinínu v sére o viac, ako **25 %** alebo na **150 – 200 %** pôvodnej hodnoty a výdaj moču (diuréza) klesá na menej, ako **0,5 mL/kg/hod. počas 6 hodín.**
- II. **Druhé štádium:** charakterizované vzostupom koncentrácie kreatinínu v sére na **200 – 300%** pôvodnej hodnoty a výdajom moču menej, ako **0,5 mL/kg/hod. počas viac ako 12 hodín.**
- III. **Tretie štádium:** koncentrácia kreatinínu v sére **presahuje** hodnotu **350 µmol/L** alebo **300%** pôvodnej hodnoty, so vzostupom rýchlejším, než **45 µmol/24 hod.** a vylučovanie moču pod **0,3 ml/kg/24 hod. alebo anúria** (zastavenie močenia) v trvaní **12 hodín a dlhšie.**

Klasifikačný systém KDIGO

Zostavený spojením klasifikácií RIFLE a AKIN do jednej zjednodušenej klasifikácie. Ponúka ekvivalent vysokej senzitivity detekcie AKI a prognostickú hodnotu porovnateľnú s RIFLE a AKIN.

Diagnostické kritéria akútneho obličkového poškodenia (AKI, AOP, APO, AZO):

- A. Vzostup sérovej hladiny kreatinínu $\geq 26,4 \mu\text{mol/L}$ ($\geq 0,3 \text{ mg/dL}$) v priebehu **48 hodín**.
- B. Vzostup sérovej hladiny kreatinínu $\geq 1,5\text{-krát}$ oproti úvodnej hodnote, ktorá je buď známa alebo sa predpokladá, že taká bola počas predchádzajúci 7 dní.
- C. Pokles tvorby moču $< 0,5 \text{ mL/kg/hod}$ počas **6 hodín**.

KDIGO kritériá pre štádia AKI sú podobné ako AKIN s výnimkou 3. štádia, ktoré zahŕňa vzostup sérovej hladiny kreatinínu $\geq 26,4 \mu\text{mol/L}$ ($\geq 0,3 \text{ mg/dL}$) na rozdiel od vzostupu minimálne $\geq 44 \mu\text{mol/L}$ ($\geq 0,5 \text{ mg/dL}$) na hodnotu $354 \mu\text{mol/L}$ ($\geq 4 \text{ mg/dL}$).

Typický **priebeh** akútneho poškodenia obličiek sa skladá zo **4 fáz**:

1. **Iniciálna fáza** prebieha od pôsobenia inzultu do poklesu glomerulárnej filtrácie, tým poklesu tvorby moča a vzostupu koncentrácie kreatinínu a urey v sére.
2. **Oligurická fáza** je charakterizovaná zníženým množstvom vytvoreného moča pod 500 ml za deň. V priaznivých prípadoch prechádza v priebehu dní až týždňov do polyurickej fázy.
3. **Polyurická fáza** je charakterizovaná zvyšovaním množstva moču a poklesom koncentrácie kreatinínu a urey v sére. Obličky ešte nie sú schopné dostatočne kontrolovať zloženie moča a preto môže dochádzať k významným stratám tekutín a elektrolytov.
4. **Reparačná fáza**, v ktorej sa postupne upravujú obličkové funkcie.

Liečba akútneho zlyhania obličiek závisí od príčiny, závažnosti a prítomnosti komplikácií.

Cieľom liečby je odstránenie príčiny zlyhania obličiek, podpora obličkovej funkcie a zvládanie príznakov a komplikácií.

Liečba môže zahŕňať:

A. Liečba základnej príčiny.

B. Podporná liečba.

C. Dialýza.

D. Prevencia komplikácií.

Liečba základnej príčiny: Liečba môže zahŕňať lieky na zvýšenie **prietoku krvi** do obličiek, lieky na odstránenie alebo zmiernenie **zápalov**, lieky na liečbu **infekcií**, lieky na zvýšenie **krvného tlaku** alebo lieky na odstránenie **toxínov**. V prípade postrenálnych príčin môže byť potrebná **chirurgická intervencia** na odstránenie obštrukcie alebo zlepšenie odtoku moču.

Podporná liečba: Táto liečba zahŕňa **monitorovanie pacienta**, zabezpečenie adekvátnej **hydratácie** a **udržiavanie rovnováhy elektrolytov** a **acidobázickej rovnováhy**. Môže zahŕňať lieky na reguláciu krvného tlaku, diuretiká na podporu tvorby moču alebo lieky na zvládanie príznakov a komplikácií.

Dialýza: V prípade závažného akútneho zlyhania obličiek alebo zlyhania liečby základnej príčiny môže byť potrebná **dočasná dialýza**. Dialýza je umelý spôsob čistenia krvi, ktorý preberá úlohu obličiek, keď nedokážu efektívne filtrovať odpadové látky a udržiavať rovnováhu tekutín a elektrolytov.

Prevencia komplikácií: Monitoring pacienta ohľadom príznakov komplikácií, ako sú **infekcie, zvýšený krvný tlak, krvácanie, elektrolytové nerovnováhy** alebo **zhoršenie srdcovej činnosti.**

Liečba akútneho zlyhania obličiek závisí od príčiny, závažnosti a prítomnosti komplikácií.

Cieľom liečby je odstránenie príčiny zlyhania obličiek, podpora obličkovej funkcie a zvládanie príznakov a komplikácií.

Liečba môže zahŕňať:

A. Liečba základnej príčiny.

B. Podporná liečba.

C. Dialýza.

D. Prevencia komplikácií.

Prognóza pacientov s akútnym zlyhaním obličiek závisí od

1. príčiny,
2. veku pacienta,
3. prítomnosti iných zdravotných problémov,
4. rýchlosti zotavenia obličkovej funkcie.

V niektorých prípadoch sa obličky **zotavia** a pacienti sa vrátia k normálnej obličkovej funkcii, zatiaľ čo v iných prípadoch môže akútne zlyhanie obličiek prejsť do chronickej obličkovej choroby (**CKD**) alebo dokonca do konečného štádia obličkovej choroby (**ESKD, ESRD**), ktoré môžu vyžadovať dlhodobú dialýzu alebo transplantáciu obličky.

Prevencia akútneho zlyhania obličiek

A. Hydratácia.

B. Kontrola srdcovo-cievnych ochorení.

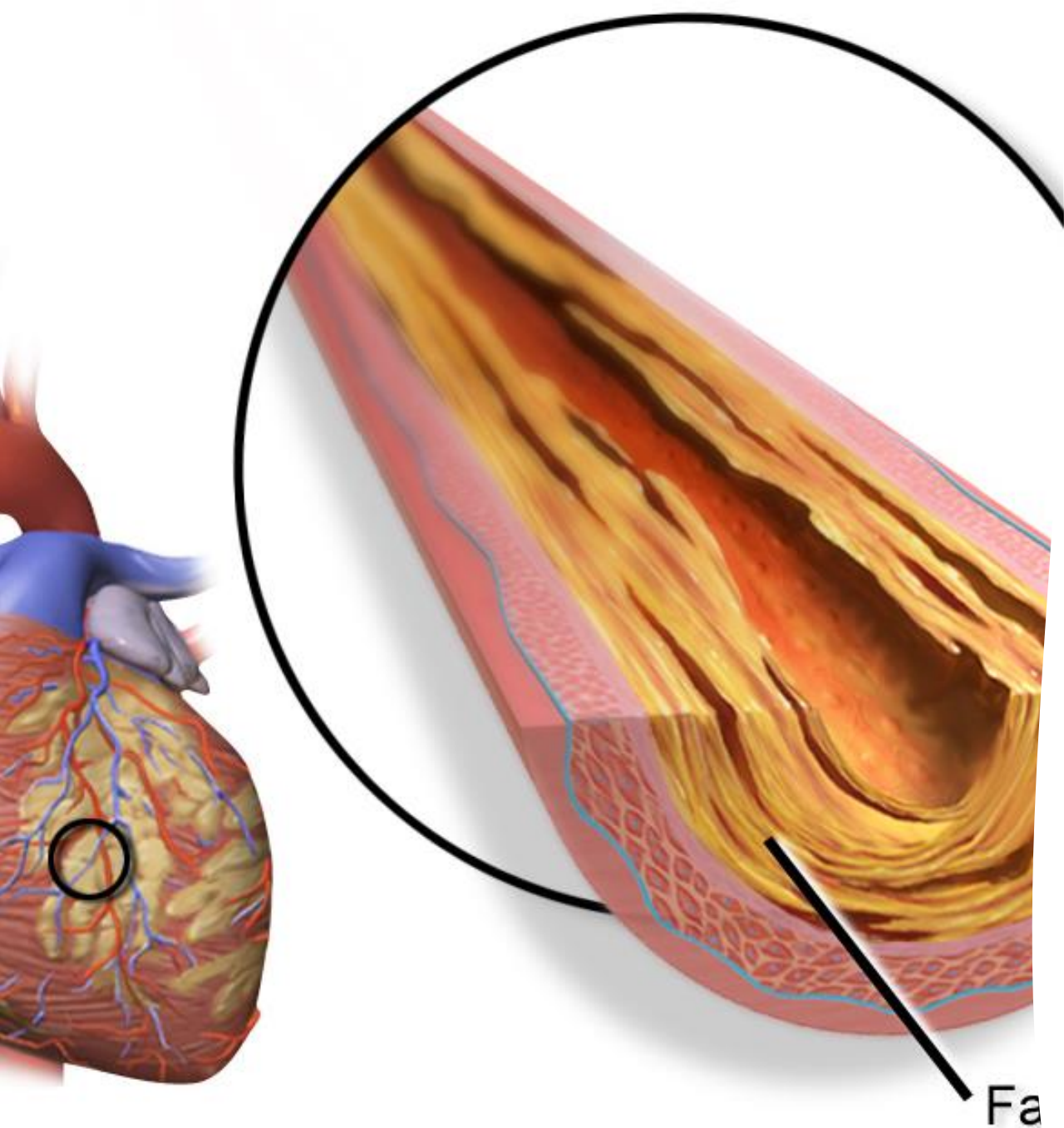
C. Užívanie liekov.

D. Kontrola infekcií.

E. Monitorovanie obličkových funkcií.

- **Hydratácia:** Udržujte dostatočný príjem tekutín, aby ste predchádzali dehydratácii, ktorá môže viesť k prerenálnemu zlyhaniu obličiek.

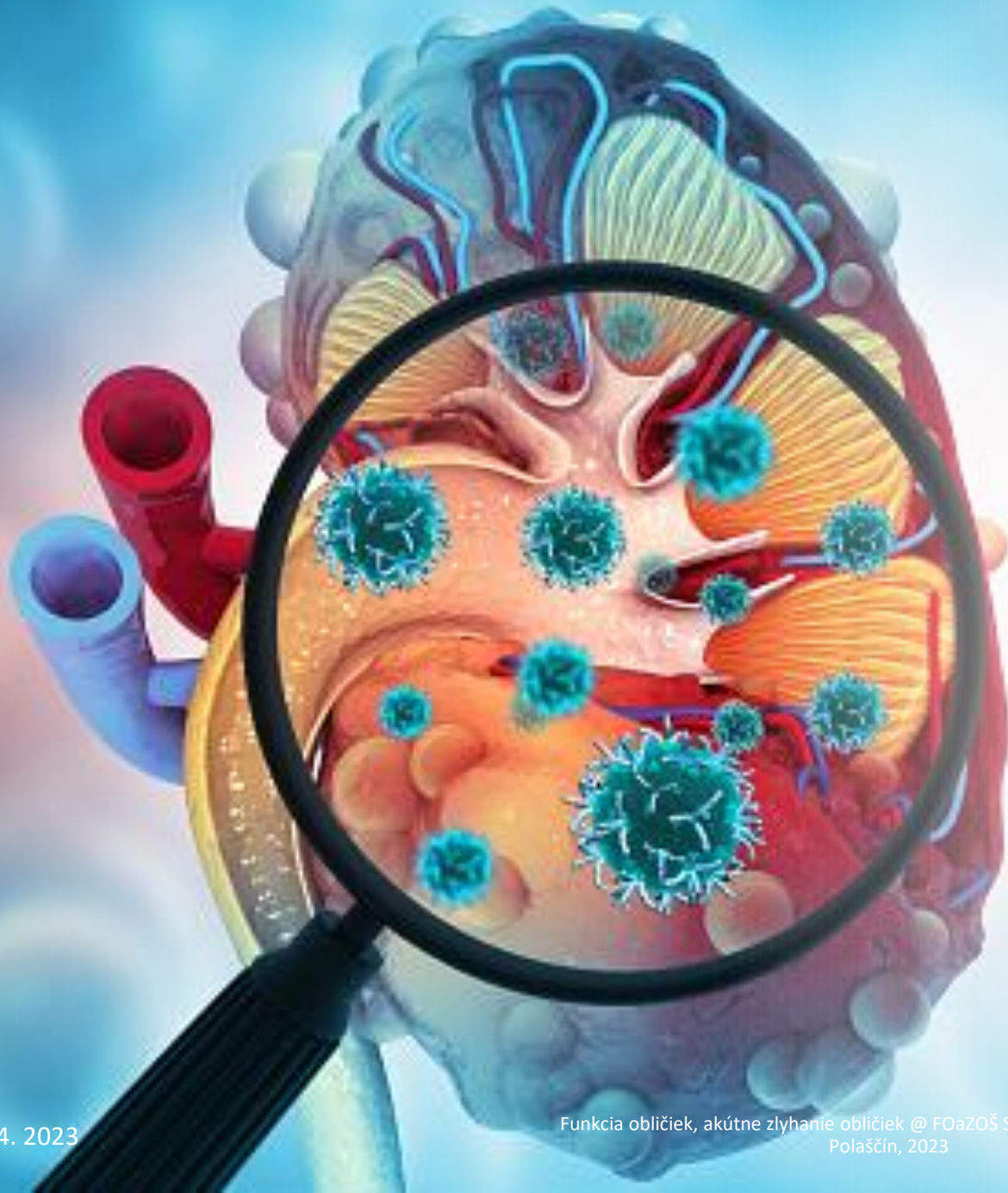

- **Kontrola srdcovo-cievnych ochorení:** Riadne monitorujte a liečte hypertenziu, cukrovku, srdcové choroby a iné ochorenia, ktoré môžu zvýšiť riziko vzniku akútneho zlyhania obličiek.

- **Užívanie liekov:** Dávajte pozor pri užívaní liekov, ktoré môžu poškodiť obličky, ako sú nesteroidné protizápalové lieky (NSAID), niektoré antibiotiká a kontrastné látky používané pri zobrazovacích štúdiách. Vždy konzultujte so svojim lekárom pred začatím nového lieku a dodržiavajte odporúčané dávkovanie.

- **Kontrola infekcií:** Rýchla liečba infekcií, najmä tých, ktoré postihujú obličky alebo močový systém, môže znižovať riziko akútneho zlyhania obličiek.

- **Monitorovanie obličkových funkcií:** Pravidelné lekárske kontroly a laboratórne testy na sledovanie obličkovej funkcie môžu pomôcť identifikovať problémy skôr a zlepšiť výsledky liečby.

Prevencia akútneho zlyhania obličiek

A. Hydratácia.

B. Kontrola srdcovo-cievnych ochorení.

C. Užívanie liekov.

D. Kontrola infekcií.

E. Monitorovanie obličkových funkcií.

Ďakujem za pozornosť

Funkcia obličiek,
akútne zlyhanie obličiek

Lubomír Polaščin